

КОНСУЛТАТИВНА СРЕЩА

при Президента на Република България Росен Плевнелиев с
парламентарно представените политически партии в 42-то Народно
събрание и изпълнителната власт за финансовото състояние на страната

14.07.2014 г., "Дондуков" 2, зала 2

(14,00 ч.)

стенограма

Днес, 14.07.2014 г., съгласно Приложение № 1 към чл.25 от ЗЗКИ,
Раздел II, т.26 и Раздел III, т.1, се проведе консултативна среща при
Президента на Република България с парламентарно представените
политически партии в 42-то Народно събрание и изпълнителната власт
за финансовото състояние на страната

За участие в консултациите са поканени да присъстват:

Михаил Миков - председател на 42-то НС

Пламен Орешарски - министър-председател

**Председателите на парламентарно представените партии в
42-то НС:**

Бойко Борисов - ГЕРБ

Атанас Мерджанов – Коалиция за България

Лютви Местан – ДПС

Поканени да присъстват:

Сотир Цацаров - главен прокурор

Зинаида Златанова - зам.-министър-председател

Петър Чобанов - министър на финансите

Иван Искров - управител на БНБ

Калин Христов - подуправител на БНБ

Димитър Костов - подуправител на БНБ

Експерти:

Цецка Цачева, Менда Стоянова, Румен Гечев, Йордан Цонев

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Добър ден и добре дошли на всички, заповядайте!

Благодаря ви, че сме заедно.

Уважаеми г-н Председател на Народното събрание,

Уважаеми г-н Министър-председател,

Уважаеми г-жо Вицепремиер,

Министри,

Уважаеми представители на парламентарно представени политически сили,

Уважаеми г-н Главен прокурор,

Уважаеми представители на БНБ - управител и зам.-управител,

Добре дошли в президентската институция!

Още веднъж искам да благодаря за това, че в последните няколко седмици текат консултации в различни нива и различни институции с различна представителност. Вярвам, това е добре, защото колкото повече си говорим в един труден за държавата и за българската политика момент, разбира се, толкова повече предпоставка създаваме да не се задълбочават, а да се решават проблемите.

Искам да благодаря на всеки един от вас, че уважихте президентската институция и идеята за тези консултации. Искам да помоля, както и миналия път, по-скоро да оставим мобилните телефони настрана, да не прибързваме със скритите послания към медиите кой какво е казал или не е казал, а да благодаря предварително, освен за уважението, което показахте, и разбира се, за отговорния подход. Фактите и цифрите на масата, няма вероятност да си спестим и

нелицеприятни теми и проблеми, свързани със ситуацията, която е нелека, може би уникална в историята на България вече 24 години преход. Надявам се да бъдем полезни на нацията на висотата на очакванията за гарантиране на плавен преход към повече стабилност в държавата, както се договорихме всички.

Немалко отговорни решения се взеха в последния месец, за което благодаря. Няма да се връщаме обратно и към дати за избори, дати за разпускане, за назначаване на служебни правителства, но има още много проблеми за решаване.

Днешните консултации са посветени на финансовата ситуация в държавата. Ще се фокусираме само върху това. Предполагам две големи теми, които ще дебатираме:

Първо, нека да започнем с първата, която е по-конкретна. Именно тя е свързана със ситуацията в банка КТБ и съответно нейното отражение върху фискалната и финансова стабилност в държавата, което е предпоставка за всякаква друга стабилност, изобщо да имаме работни места, инвестиции и икономика.

Минавайки през темата КТБ, разбира се, да стигнем до втората тема, която е с бюджета: ще се ревизира ли, ако да - защо, ако не - защо?

Всичко това са предпоставките, както се разбрахме, да бъдем коректни, освен към институциите, но и към три правителства, които до края на годината ще работят в тази държава - отиващото си, служебното и следващото, което ще бъде формирано, но преди всичко към институциите и към държавата като цяло.

Две големи теми - банковата ситуация и бюджетът като такъв. Предлагам да започнем с банковата, тъй като това неминуемо ще се отрази и на дебатите по бюджета. Нека започнем с едно изявление, обяснение или изказване на представителите на БНБ, председателят е тук, заедно с двамата зам.-председатели. За това каква е ситуацията към момента.

След това да чуем и главния прокурор, за което съм изключително признателен, че отдели в напрегнатото за него време възможност, за да ни информира каква е ситуацията към момента от гледна точка на предприетите от правозащитните органи действия, след което да тръгнем към въпроси, дебати, надявам се и конкретни и коректни отговори за това каква е ситуацията и кой е най-добрият вариант за излизане от нея.

Очаквам да се включи и министърът на финансите, разбира се и министър-председателят, за да може парламентарно представените политически сили да получат максимален обем информация към момента, за да можем да бъдем максимално полезни.

Добре дошли още веднъж на всички!

Г-н Искров, заповядайте!

ИВАН ИСКРОВ:

Благодаря, г-н Президент.

Уважаеми г-н Председател на Народното събрание,

Уважаеми г-н Министър-председател,

Уважаеми дами и господа, народни представители,

Доколкото сме информирани от протокола на Президента на Република България, идеята днес е да участваме на този ваш Консултативен съвет по национална сигурност.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Това не е Консултативен съвет по национална сигурност, това са консултации, които се провеждат в различен формат.

ИВАН ИСКРОВ:

Не съм разбрал, извинявам се.

Идеята е да ви запознаем с текущата информация в банковия сектор, в частност в КТБ, и съответните възможни решения. Ние сме обсъждали два варианта като последни, след като са минали всички

[REDACTED]

политически консултации на ниво БНБ, правителството и водещи икономически експерти на парламентарно представени сили. Преди това, уважаеми г-н Президент, дами и господа, искам да кажа следното:

Гледах внимателно новините от събота и неделя, чух изявленията на някои лидери и съм съгласен с тях. И колкото и да съм бил въздържан в годините, действително в петък в Бюджетната комисия реагирах малко по-остро към един от колегите народни представители. И тъй като всички вие сте ръководители на парламентарни партии, независимо че това беше колега конкретно от една от тях, искам да се извиня за това нещо, тъй като без вас ние не можем да направим и крачка напред и не искам това да се тълкува като неуважение от наша страна и лично от моя.

Категорично искам да кажа, че Централната банка сама в този момент не би могла да се придвижи напред, без определени законодателни промени, което означава тук да постигнем обща институционална и държавническа воля при президента на политическите сили, на Централната банка в т.ч.

И преди да приключа с този увод, искам да кажа също така, че имаме готовност и нямаме никакво притеснение, поне тук присъстващите, да отговорим на всеки един въпрос, който би бил поставен от уважаемите парламентарни лидери във връзка със ситуацията.

Накратко, тъй като вероятно сте информирани от Вашите представители в Комисията по бюджет и финанси, ние в петък представихме излезлия в сряда, представен в Централната банка в четвъртък доклад за проверка на трите одиторски фирми. Пак накратко обобщавам, което беше хубавото, че те на практика казаха: в [REDACTED] " се води консервативна политика, има достатъчна степен на провизираност и съответно се произнесоха по ситуацията, че нямат никакви притеснения от тяхна гледна точка.

Второто, което също така обявихме на обществеността, че поради липсата на много документи в голяма част от кредитните файлове в [REDACTED]

другата голяма банка - Корпоративна търговска банка, на практика те могат да се произнесат върху кредитен портфейл от, закръглявам г-н Президент [REDACTED] млрд., но за кредитния портфейл от [REDACTED] не биха могли да изразят квалифицирано становище. Това е точното, което казах и аз, но не знам защо се изтълкува и в медии, и в обществено пространство като откраднати пари или някаква дупка за 3.5 млрд., но това тепърва ще се види за какво става въпрос.

След като започнаха да се събират документи, квесторите вече написаха на съответните фирми да си представят съответните договори за обезпечение, да представят баланси и отчети за приходи, разходи, все документи, върху които одиторите да могат в бъдеще да се произнесат.

Другото, което обявихме, на което са се натъкнали още първите квестори, знаете, че ги ротирахме на третия ден, са намерили една разписка, в която представляващият „Бромак“, мажоритарния собственик на капитала, предоставя на мажоритарния собственик пък на „Бромак“ г-н Василев валути, чиято равностойност е грубо 205 млн. лв.. Съответно те са извършили своите действия, изискали са документи от съответното дружество, не са получили, направили са вътрешно разследване, не ми е точна думата, г-н Главен прокурор, вътрешна проверка на квесторите и на 8-ми, след като са приключили това, което са могли да установят, ни изпратиха този доклад на вниманието на г-н Костов и г-жа Кордовска, която изпълнява длъжността шеф на надзора.

Веднага на 9-ти сутринта, когато започнахме работа, ме уведомиха, и може би някъде по обяд изпратихме доклада на квесторите до главния прокурор г-н Цацаров. Това също ние го оповестихме и е нещото, което сме видели. Потвърждавам го и пред вас колко е вярно, тъй като се появиха информации, междувременно и от следствието, че били оформени с тази записка суми, които са теглени през годините. Това е друго нещо, но така или иначе се натъкнахме на тези злоупотреби. Оттук нататък с каквото е възможно, ще съдействаме

[REDACTED]

и на прокуратурата за установяване на точните размери и данни на тази касова липса.

Така или иначе веднага, след като ни стана известно горе-долу как ще излезе резултатът от одиторските фирми, веднага ние, заедно с министъра на финансите и с експертите на парламентарно представените сили, с които работим вече 4 седмици, вкл. и през уикендите, ни стана ясно, че би било доста рисково да продължим с варианта, който беше обсъден между нас и оповестен от Централната банка на 21-ви - 22-ри юни, събота и неделя, а именно, че за да се предпазят всички вложители, ще се пристъпи към постепенно национализиране на банката чрез [REDACTED], съответно Фондът за гарантиране на влоговете. Тъй като при неизвестни документи, пак повтарям, не знаем точно каква ще е дупката. При неизвестни документи за 3.5 млрд. в някаква част в кредитния портфейл трудно би могло да се направи изчисление и трудно би могло и министърът, и вие, и ние да се съгласим да дадем каквито и да е суми, без да има ясна и точна картина.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Неизвестни или непълни?

ИВАН ИСКРОВ:

Непълни, липсващи документи. Така или иначе те имат стандарти, по които работят, и казаха, че не е възможно да се произнесат по този портфейл.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Извинявам се, че Ви прекъсвам. Ние чухме г-н Цветан Василев от Виена да казва, че основният аргумент, на който стъпва управителното тяло на БНБ, всъщност е несъстоятелен. Той твърди, че всички кредитни досиета са изрядни, пълни и не сте ги видели, защото са били в следствието. На това твърдение, основополагащо в защитата му, ние не чухме коментар и това продължава да виси в публичното пространство.

[REDACTED]

[REDACTED]

Аз се извинявам, г-н Президент, но това беше един от въпросите, които мислех да задам, но е добре сега да стъпите на този отговор, г-н Искров.

ИВАН ИСКРОВ:

Благодаря, г-н Местан, това е изключително важен въпрос.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Иначе няма липса от 3.5 млрд. Тоест, ние се събираме тук да обсъждаме казус, който не съществува.

ИВАН ИСКРОВ:

Аз лично не съм информиран от колегите, които отговаряха за одита, може би г-н Костов ще вземе отношение, но едва ли прокуратурата или следствието ще си позволят да изземат всичките 137 или колкото са там досиета, без да има копие и т.н. Може би тук г-н Цацаров би могъл да каже нещо.

СОТИР ЦАЦАРОВ:

Уважаеми г-н Президент,

Уважаеми дами и господа,

Може би това е продължение на тезата, която прочетох в медиите непосредствено преди да вляза тук, че одитът е опорочен от прокуратурата, тъй като кредитните досиета са били иззети от нея - теза, която е разпространявана в интервю пред Дарик радио.

Категорично мога да заявя следното: прокуратурата не е изземвала нито едно кредитно досие в оригинал от Корпоративна търговска банка. Нещо повече, по изрично настояване на квесторите и по изрично настояване на трите одитиращи компании, за да могат те да работят, а самите одитори са заявили пред нашите прокурори и следователи, че отказват да работят с копия, ние сме процедурирали по обратен начин, а именно, иззели сме копия на определен брой кредитни досиета, които са съответно заверени от банкови органи. Прокуратурата няма нито едно кредитно досие в оригинал и съвсем съзнателно не сме

ги иззели. Тоест, пълна спекула е, че кредитните досиета се намират в прокуратурата.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Заповядайте, г-н Искров, да Ви чуем изложението, със сигурност ще има много въпроси. По същество и точно.

ИВАН ИСКРОВ:

И незнаейки, пак подчертавам, незнаейки всъщност този кредитен портфейл на какъв процент е работещ, какъв процент трябва да бъде провизиран и т.н., дай Боже да е 100%, но ние се съмняваме, тъй като има и свързаност, самите одитори изразиха притеснение, че в значителна степен трябва да бъде провизиран, когато се открият документите. Започнахме да разглеждаме следващ вариант на решение, пак с оглед да се защитят възможно най-бързо всички вложители в КТБ, а именно дали не би могло да се приложи, грубо се изразявам, западноевропейският вариант, който беше използван в много страни от Западна Европа, да се отдели онази част, която е известна, която е прегледана от одиторите, която нарекохме "добри активи на КТБ", заедно с допълване на активи, предоставени от правителството и от Министерство на финансите, и активи, предоставени от Фонда за гарантиране на влоговете, да покрие онази част, която би могла да се прехвърли като пасиви или като депозити от КТБ в съществуващата " [REDACTED] ".

Така че през последната седмица сме работили изцяло само върху този вариант, който, разбира се, трябва да се направи, ако се направи, със специален закон, тъй като иначе няма как, нямаме законово основание за това.

Последно като вариант, който искаме да ви докладваме, който обсъждахме вкл. и вчера, в неделя, беше, за да се успокоят хората и медиите, в следващите дни да се приеме един такъв закон, с който да се прехвърлят всичките депозити от КТБ, без свързаните лица, тъй като не би било справедливо и най-малкото политически приемливо според нас

[REDACTED]

- под свързани лица разбираме г-н Василев и свързаните с него лица, фирми най-вече, които са вложители в КТБ, и съответно ние пък сме предприели през това време с екипите по информационни технологии, счетоводство и други на двете банки вече конкретните срещи, по които те да работят, за да може в един срок от порядъка на 20 дни да може да се прехвърлят тези активи в "[REDACTED]", и дай Боже да можем да се справим, да може да отвори като здрава, чиста българска банка. Това е вариантът, върху който работихме.

Разбира се, винаги може да се приложи вариантът, който е сега действащото законодателство, не мога да пропусна да го кажа и него, още повече, че се чува варианти и предложения да се придържаме към стандартния вариант, както ние го наричаме, а именно това е както се случи с [REDACTED], последната банка, ако си спомняте, на която беше с отнет лиценз 2005 г. Тя не направи шум, тъй като беше много малка банка.

Да се върви по сега съществуващата законова уредба - изплащане на гарантираните депозити до 196 хил.лв. и след това преминаване към несъстоятелност и ликвидация на банката.

И двата варианта имат плюсове и минуси. За нас традиционният, сегашният вариант е да се платят до 196 хил.лв., който е по-скъпият вариант. Това означава еднократно да се изпразни [REDACTED], в него има [REDACTED] млрд., плюс републиканският бюджет, тъй като няма откъде от друго място да се вземе, да извади [REDACTED] млрд. и с тези [REDACTED] млрд. лв. да се изплатят гарантираните влогове до 196 хил. лв.

Пак казвам, според нас това е по-скъпият вариант, защото освен тези [REDACTED] млрд. лв., които така или иначе ще трябва да ги даде бюджетът, и това ще бъде някакъв дългосрочен кредит, който ще се възстановява в продължение на много години, това означава да създадем възможност за всякакви спекулации в медиите, а знаете, че има много желаещи да ходят по медиите и да коментират – празен ли е фондът, има ли за другите банки, ами как ще се попълни..., и т.н. И другото, което е, има

[REDACTED]

■

значителен системен риск в тази нестабилна предизборна обстановка, което е нормално. Във всяка страна пред избори медиите са нагнетени, дискусии, да се създадат пак нездрав притеснения във вложителите на другите банки и отново да се стигне до ситуацията, в която се събирахме тук преди две съботи, ако не се лъжа, мисля, че беше неделя, и се наложи да излезем с ясен ангажимент за подкрепа на всяка една банка. Най-вече ни притеснява системният риск, който би се получил, за да не тръгнат да теглят другите.

Само за ваша информация, тъй като вчера коментирахме с парламентарно представени експерти, дадохме им такава информация - фирмите с над 200 хил. в банковата система като потенциал, който да се притеснява, ако преминем към този вариант, са ■ на брой и държат депозити за ■ млрд. лв., закръглявам до милиарди. Гражданите, които са с депозити над 200 хил. лв. в системата, са ■ с депозити за ■ млрд. лв., или всички депозити, негарантирани на системата, са ■ млрд. лв. за общо ■ млрд. Това като Централна банка ни притеснява най-вече.

В допълнение само това ще кажа - тук има колеги, които са водили пряко разговорите и могат вече да влязат в подробности. Г-н Христов, както и финансовият министър по различни причини в различно време са се срещали с висши представители на Европейската комисия от специализираната Дирекция по конкуренцията, които отговарят за нас, държавите, в такива случаи. И те изрично са препоръчали да не се пристъпва към такъв вариант, тъй като имат същите притеснения да не би да се създаде някакво огнище на напрежение, което да прерасне като системна криза към другите банки.

Няма да влизам в подробности, тъй като тук са и двамата колеги, те могат да вземат отношение при интерес от ваша страна, и между другото много е важно какви са препоръките на ЕК, тъй като без тях не можем да направим нито една крачка.

Другото, което искам да кажа, и на този етап да приключа, г-н Президент, е, че не ни е известно в Западна Европа, използвам тази

■

част, която е на запад от новите страни-членки, където се разрази кризата след 2008, 2009, 2010, 2011, в Гърция 2012 г., 2013 г., не ни е известно някъде да се затваряха системни банки. Навсякъде се процедира така, щото или се национализираха, или със силно участие на държавата се капитализираха, в т.ч. такива гиганти като "ФОРТИС", където беше горе-долу същата схема - раздели се на добра и лоша банка, лошата отиде към лошо бъдеще, добрата и до ден днешен съществува като държавна банка. Вероятно след време ще бъде приватизирана. С "ДЕКСА" се случи същото, един от най-големите гиганти във Франция и Бенелюкс, най-голямата банка в Европа и една от най-големите в света - Банк оф Скотланд в UK, все още със 75% държавно участие, пак от гледна точка да се предпазят системните рискове да не се разпростира върху всички банки.

Така че от това сме се водили, разработвайки варианта за специален закон. И, разбира се, каквото се реши тук, дай Боже с консенсус, ще се присъединим към него и ще прилагаме съответните стъпки.

Това имахме предвид, като казахме политиците са на ход, с което вероятно малко силно се изказахме, но наистина без вас не можем наистина да направим следващата стъпка.

Благодаря.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Уважаеми г-н Искров, ние чухме вашите притеснения, но бъдете сигурен, че хората на тази маса имат своите много обосновани и много сериозни притеснения. Лично аз имам доста въпроси към Вас, но мисля, че ще е по-добре да чуем и уважаемият главен прокурор и да получим още малко база като информация за мислене и след това преминаваме към въпроси и отговори.

Заповядайте, г-н Главен прокурор.

СОТИР ЦАЦАРОВ:

Благодаря, г-н Президент.

[REDACTED]

Аз ще се постарая да представя съкратена или по-синтезирана информация за разследването, като, разбира се, след това съм готов да отговарям на въпроси на присъстващите.

Най-общо казано, досъдебното производство има две основни направления на разследване. Първото направление, ако мога да го нарека така съвсем условно, е направлението БНБ Банков надзор и предмет на разследване тук е неизпълнение на задължение по осъществяване на банковия надзор по отношение на банката КТБ-АД.

Второто направление на разследване, ако мога условно да го нарека така, е направлението КТБ, където има две поднаправления:

Първото касае кредити, на обща стойност около 3.5 млрд. лв., за които, както и г-н Искров каза, няма информация или по-скоро няма достоверна информация. След малко ще се опитам да ви дам и малко повече подробности за това понятие.

Второто поднаправление е по отношение на направлението КТБ, което касае т.нар. касова липса в размер на левовата равностойност на 205 887 223 млн. лв.

Бих казал, че направление 1 и направление 2 са взаимно свързани. Те са взаимно свързани, защото неосъществяването на банков надзор или бездействието при изпълнение на служебните задължения е предпоставка, към която, ако прибавим действия, които могат да бъдат квалифицирани като безстопанственост, действия, които могат да бъдат квалифицирани като сключване на неизгодни договори, разбира се кредитни, и най-вече присвоителни действия на длъжностни лица от банката, в крайна сметка резултатът от това е именно кредити без информация на стойност 3.5 млрд. лв. и посочената касова липса.

Съвсем накратко по отношение на самите направления.

Първото направление, което условно нарекох "банков надзор" - както казах, предмет на разследване тук е неизпълнение на надзорните задължения, визирани в чл.20, ал.3 от Закона за БНБ, и Глава 11 от Закона за кредитните институции. Най-общо казано, неизпълнение на

[REDACTED]

задълженията по осъществяване на законосъобразен, и ако мога така да се изразя, достоверен и действен банков надзор при извършваните спрямо КТБ надзорни проверки и инспекции при издаването на разрешения и всички други актове от страна на БНБ, които са били необходими за придобиване на "[REDACTED]", както и всички други елементи на надзорната дейност, като последният надзорен доклад от Надзорна инспекция, известен на нас, е този от м.юли 2013 г., в който, бих казал, и дума няма за проблемите, които са предмет на дискусия сега.

Към настоящия момент по това направление обвиняем е само г-н Цветан Гунев, подуправител на БНБ и ръководител на направление "Банков надзор". Обвинението е по чл.282 от НК, а именно за длъжностно престъпление. Предстои от страна на прокуратурата внасяне на искане за отстраняване на г-н Гунев от длъжност, тъй като до настоящия момент от момента на повдигане на обвинение той е в отпуск. Разбира се, ще поискаме отстраняване от длъжност, ако ръководството на БНБ не предприеме никакви други действия спрямо него.

Минималният кръг обвиняеми лица тук би довело до разширяване кръга на обвиняемите с лица, които са осъществявали тази длъжност преди г-н Гунев, който мисля, че е на длъжността година-година и няколко месеца, както и други лица, които лично са извършвали надзорните инспекции в банката.

По отношение на второто направление - направлението КТБ и първото направление, ако мога да използвам тази дума, с ясното съзнание, разбира се, че тя не е какъвто и да е легален термин, това, което придоби гражданственост като "лоши кредити".

Най-общите резултати от проведените одити на КТБ според мен сочат данни, че 67.2% от всички кредити на приблизителна стойност 3 486 млрд. лв. са били получени от търговци, кредитополучатели, които попадат в някои от следните категории:

[REDACTED]

Първо, такива, за каквито няма каквато и да е информация за финансовото им състояние, или наличната информация по копията от кредитни досиета, с които ние разполагаме, е крайно недостатъчна.

Второ, за тях няма информация за целевото усвояване на кредита.

Трето, те са абсолютно новоучредени търговски дружества, буквално дни преди получаване на кредитите.

Четвърто, те са дружества без какъвто и да е опериращ бизнес, без да имат платени никакви данъци, без да имат наето нито едно лице на трудово правоотношение.

Пето, източникът на погасяване на кредита е абсолютно неясен.

Шесто, няма съответствие между цел и размер на кредита, от една страна, и разбира се от друга - състояние и размер на бизнеса.

Ако трябва, без да отегчавам вашето внимание, бих казал, че огромната част от тези кредити, или поне голяма част от тези кредити, защото всъщност 137 кредита съставляват приблизително 95% от актуалния, ако мога така да се изразя, кредитен портфейл на банката, кредитополучатели са дружества, регистрирани на охранители и служители от КТБ, или свързани с нея дружества, които само са подписвали документите, предоставени им от г-н Василев и от негови представители, без реално да са извършвали каквато и да е дейност. Управители на тези дружества не са усвоявали кредитите, някои от тях дори не са знаели, че дружествата им имат кредити.

Имаме кредити, които са отпуснати на фирми, ръководени от охранители, имаме кредити, които са отпуснати на фирми, ръководени от технически секретари, на архивист в банката и т.н.

Част от управителите на кредитополучатели са хора, като например лицето, чиито разпит ще си позволя да зачета: той има 18 г. стаж като охранител и работи като охрана пост № 1 в сградата на ул. Цар Борис. Служебната му кариера е преминала само като охранител. Трудовото му възнаграждение е в размер на 500 лв. Лицето има участие в три дружества, всичките свързани по някакъв начин с

КТБ. Лицето знае процентите на участие. Подписал е множество договори за цесия, като категорично отговаря, че думата „цесия” не може да я определи. Заявява, че и трите фирми, които управлява, имат кредити, но категорично не знае техния размер и единственото, което знае, е размерът на личния си потребителски кредит, който е в размер на 3 хил. лв. и е отпуснат от друга банка. Заявява, че обслужва всички кредити, по-точно потребителския - 156 лв. на месец. Другите кредити също ги обслужва, но не знае какъв е размерът на месечната им вноски.

Има лица, които заявяват, че офиса им е личният им автомобил, лица, които заявяват, че просто подписват, както и пенсионер, който е управител на дружество, и заявява, че неговата работа се изразява в това веднъж в месеца да бъде посетен от счетоводител и съответно да подпише документите, които са му били представени.

Именно по отношение на това направление са били извършени още в началото на образуване на досъдебното производство претърсвания и изземвания в офиси на 30 търговци. По едно съвпадение фактическите им адреси или адресите на управление по Търговския регистър са били в сградата, в която е и централата на КТБ. Масови бяха спекулациите тогава, че едва ли не прокуратурата е извършвала претърсване в банката и това е довело до ситуацията, която се е случила с нея. На онзи етап, пък и сега влизане, в смисъл влизане с принудителни действия по разследването в КТБ, прокуратурата не е извършвала.

Ползвам случая, за да кажа, че взаимодействие и с ръководството на БНБ, а и с двамата квестори е повече от добро. Но по това направление на практика има значителни кредити, които са отпуснати към фактически свързани лица и те реално превишават нормативно установените лимити и това, според нас, е взаимно свързано с първото направление, а именно неупражняването на ефективен банков надзор.

Съвсем накратко по отношение на второто направление - така наречената "касова липса". Обвиняеми лица са изпълнителният директор Орлин Русев, главният касиер Маргарита Петрова, главният

счетоводител Мария Димова и зам.-главният счетоводител Борислава Тренева. Всички те са обвинени в извършване на длъжностно присвояване в особено големи размери, представляващо особено тежък случай в различни форми на съучастие.

Всъщност, на 8 юли квесторите са уведомили г-н Искров за констатираната липса, или това, което те наричат неправомерно теглене на каса на необичайно големи суми, приблизително 206 млн. лв. На 9 юли г-н Искров ни сигнализира и всъщност сумата, за която става дума, е в размер на 93 139 500 млн. евро, 23 657 575 млн. лв. и 45 хил. ЩД - общо сумата, която казах в левова равностойност на 205 887 223 млн. лв.

Към сигнала е приложен протокол разписка, който е подписан от 19 юни. С този протокол разписка „Бромак” - ЕОД, който е основен мажоритарен акционер в КТБ, чиито едноличен собственик на капитала е г-н Цветан Василев, потвърждава получаването и задължението си към дата 20 юни от КТБ-АД на сумите, които аз ви цитирах, като е записано още, че г-н Цветан Василев, като едноличен собственик на капитала на „Бромак”, оторизира управителя Иван Стойков да подпише този ангажимент срещу възстановяване на сумите в срок до 30 юни. На горния ляв ъгъл на документа има резолюция "Да" и съответен подпис. Освен всичко друго има и декларация от главния касиер, която сочи, че е предала в брой посочените по-горе суми, пакетирани в чували на управителя на „Бромак” Иван Стойков. Именно от там дойде и хипотезата на ръководството на БНБ. Друга към онзи момент, според мен, не бе и възможно да бъде изведена, а първоначално и на нас, за изнасянето на сумите в брой. В продължение на 3 дни, при буквално денонощна работа на прокурори и следователи, са разпитани повече от 40 свидетели, извършени са множество експертизи, вкл. и графологични, за да се стигне до извода, че въпреки че главният касиер Маргарита Петрова упорито продължава да твърди, че е предала на Иван Стойков тези пари и че ги е предала в брой, опаковани в чували, това изявление не отговаря на истината.

[REDACTED]

Нашето становище е, че на посочената дата неправомерно теглене няма - имам предвид теглене на суми в брой. Напротив, има съставяне на неистински документи, документи с невярно съдържание и извършване на счетоводни операции за неизвършени фактически и реално банкови операции, с цел прикриване на липса в главната каса на банката в горния размер. А тази липса, според нас, се дължи на присвоителни действия на обвиняемите за периода края на 2011 г. до 19 юни 2014 г. Имаме свидетелски показания, които твърдят, че в множество случаи са изпълнявани нареждания на г-н Цветан Василев за осигуряване на пари в брой от главната каса на КТБ. След това се установява, че тези пари са изваждани от банката без разходооправдателни документи и така с течение на времето се е натрупала тази касова липса в цитирания размер.

Към настоящия момент продължават действията по разследването, като, за да не ви отегчавам, единственото, което мога да кажа е, че ако за вас представлява интерес, изяснили сме в резултат на множеството разпити, които сме провели, всички действия, извършени от обвиняемите лица, както и от управителните органи на банката за периода 16-20 юни 2014 г.

Въпросният протокол, за който споменах и който е послужил като основание, да го наречем така, прикриване на касовата липса, явно създадено в момент на бързана и невъзможност да се предприеме каквото и да било друго по съвет на една от обвиняемите, орфологичната експертиза, извършена от органите на НИКК при МВР дава отговор, че резолюцията "Да" в горния ляв ъгъл е изпълнена от обвиняемия Орлин Русев. Подписите обаче на Иван Стойков, управител на „„Бромак””, категорично не са негови, което напълно съответства с твърдението на Стойков, че никога не е изнасял пари в чували от банката.

В настоящия момент свидетелят..., извинявайте, той вече е обвиняем, всъщност е тя - главният касиер, тя продължава да държи на това, че буквално са товарени превозни средства с чували с пари.

Има и още нещо - графологичната експертиза е категорична, че подписът под протокола за задължаване на „„Бромак”” и съответно на Цветан Василев, който е изпълнен на името Цветан Василев, реално не е изпълнен от него.

Предстои извършване на още множество действия по разследването, вкл. претърсвания, изземвания и най-вече назначаване на съдебно-счетоводна експертиза. Днес сме провели разговори с ръководството на „Делойт” - България, за да обсъдим въпроса за това да бъдат назначени за експерти именно лица, които са осъществявали одити, които имат необходимите познания, тъй като не е тайна, че с експерти, които да осъществят подобна експертна дейност, не просто прокуратурата, ние не разполагаме, освен множеството банкови специалисти. Отделен е въпросът, че нашата институция е била обвинявана във всички смъртни грехове по отношение на КТБ, но моето мнение е, че действителното състояние на банката на практика показва, че това е по-скоро от компетентността на финансистите, че това не е случай типичен за банкова система, това е, бих казал, криминален случай.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Благодаря Ви за много точното и конкретно изложение на фактите, от което ние, всеки един от нас, предполагам, сме доста шокирани.

За мен има един голям въпрос. Предлагам да минем към темата въпроси и отговори, просто за да си доизясним картинката. То е свързано с това, че в края на 3-месечието БНБ излезе с доклад за състоянието на всяка една от банките поотделно. Този доклад показва КТБ като най-перфектната банка на планетата. Тя има 2% лоши кредити, тя има 14% капиталова адекватност и 21% ликвидност. Тя е 5 пъти по-добра от много други банки, 3 пъти по-добра от средноевропейското. Два дни по-късно се случи случката. Кой носи отговорността? Носят ли отговорност одиторите, които година по година са си слагали подписа и са заверявали отчетите на тази банка,

какво са проверявали, каква е отговорността на надзорниците в БНБ, кой точно там, има ли отговорност и на първите квестори - за 2 дни и защо за 2 дни? Влезли са там, не са променили по никакъв начин достъпа на системите, не са сменили охранителната компания, нищо не са пипнали и сега ние констатираме, че 48 часа по-късно липсват не знам колко си документа. А нима тези документи не би следвало да бъдат в БНБ, която заверява всяка година отчетите, която изисква, която слага подписа? И можем ли на базата на просто едно толкова лековерно за мен изявление, че БНБ си е свършила работата, сега политиците са на ход?

Да влезем на следваща фаза на дебати, без да разчистим темата какво се е случило всъщност през годините, кой носи отговорността за това и защо докладът на БНБ от края на март е перфектен, феноменален?

Всъщност, ако аз съм собственик на банката, г-н Искров, ако аз съм г-н Василев, ще осъдя българската държава и БНБ за милиарди и ще ги взема утре с най-елементарната международна юридическа кантора. Та Ви е дори и пред нас не ни казвате със сигурност каква част от документите липсват. В несъстоятелност ли е или има съмнение, добра или лоша е отчетността? Ако БНБ не може това да оцени, какво очаквате от нас?

Заповядайте.

ИВАН ИСКРОВ:

Благодаря, г-н Президент.

По-добре е да отговаряме веднага.

Тримесечната отчетност, за която говорите, това е отчетност, която не се проверява на всеки 3 месеца. Обикновено банките се проверяват на т.нар. "рисково базиран подход" и в зависимост от това какви са показателите на банката, се проверяват между веднъж годишно, говоря като ревизии на място, и година и нещо. Говоря условно, тъй като, както каза и г-н Главният прокурор, законът е

категоричен, че това е вменено в отговорностите на подуправителя, ръководещ "Банков надзор", съответно на съответните служители, които извършват тези проверки.

Така че, ако някоя банка, в случая КТБ, е проявила такъв подход и е докладвала лъжливи и нагласени данни, това няма как да се види от "Банков надзор" на 3-месечна база. Това най-вероятно се вижда, когато те влязат, когато направят своите проверки и съответно извършат съответните препоръки и наказания, ако се налага, и т.н. Това сме го виждали много пъти. Аз говоря като надзорник до 1997 г., тъй като от 1997 г. съм напуснал банката и оттогава като управител не съм надзорник, не е в моите правомощия, нито на колегите, които седят тук. И го казвам най-отговорно. Има разлика между министър и зам.-министър и управител и подуправител. Разликата е огромна, от тук до небето.

Имал съм случаи през годините, имаше една госпожа подуправител навремето, когато ѝ казвам: защо направи еди какво си..., и тя ми каза: това не е твоя работа, това си е изцяло в моите правомощия.

Не случайно с този Закон, който сме изготвили с колегите, предлагаме, тъй като осъзнаваме отговорността, която се възлага на управителя и на Управителния съвет, ако прецените, и аз препоръчвам да подкрепите, съгласно вашата преценка, да се промени това нещо и отговорност за важните неща в "Банков надзор", както най-образно се изразявам, да бъде качена на ниво управител и Управителен съвет.

Вие, уважаеми г-н Президент, също имате президентска квота и може да попитате тях. Ние доклади не гледаме - нито управителят, нито Управителният съвет. Те са регулатор, който решава регулациите, които наистина са ни най-добрите в Европа и Вие неведнъж сте го казвали публично, и това е точно така, по отношение на капитал, на ликвидност и т.н. Но ние не гледаме доклади, не гледаме отделни случки в отделните банки, освен ако няма някакъв скандален случай, какъвто случай сме имали навремето. Г-н Борисов беше кмет на София,

знае, примерно, с един от акционерите в [REDACTED]. И тогава, понеже беше доста скандално, против общественя интерес, тогава аз като управител се намесих и държах от близо случая, без да имам правата, но като управител все пак правех връзка с колегите от общината и с други органи.

Това е по фактическата и фактологическата част.

Отново по отчетите - "Банков надзор" донякъде, разбира се службата на г-н Цацаров ще установи кой как си е вършил нещата и ние напълно ще съдействаме, поне аз и колежката, която в момента замества г-н Гунев, но това, което трябва да е ясно, е, че до голяма степен надзорниците работят като одитори. Те не са такива оперативно-издирвателни органи, нямат право на разследващи функции и други, което в случая е много полезно, както каза и г-н Цацаров. Оказва се, че някои от шефовете на фирми е охранител на г-н Василев. Това няма как да го знае надзорникът, или поне ако го е знаел, е трябвало да го опише и да сигнализира своя началник.

Така или иначе, тъй като има големи очаквания, особено на база на тези криминални истории в КТБ, ние възнамеряваме като ръководство, колегите го знаят, свързахме се с релевантния орган, който е към Комисията, но е базиран в Лондон, европейският банков орган, който след отпуските, някъде септември – октомври, да направи пълен и независим преглед на дейността на надзора, като единствено компетентен орган на Съюза, за да знаем и аз, също както и вие, да бъда спокоен, ако съм там в тази банка, за какво става въпрос, тъй като действително е нещо като държава в държавата. Съжалявам, че го казвам това.

Може да съм забравил нещо, но ако имате въпроси, ще отговоря.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

КР and G са одитори в продължение на години на една банка, на която на касата липсват 200 млн. Каква е отговорността на тези хора?

[REDACTED]

Вие говорите от свое име, аз се опитвам да Ви помоля да отговорите от името на институцията, която представлявате - кой носи отговорността в тази институция, за справка на всички присъстващи на тази маса, представителите на президентската институция в разговори днес с мен ме информираха, че стоят в неведение за голяма част от действията на управлението на БНБ, ще го напишат и писмено.

ИВАН ИСКРОВ:

В какъв смисъл?

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Направете си Вие сам изводите, г-н Искров. Кажете, кой носи отговорността за това, че е източена една банка?

ИВАН ИСКРОВ:

Този, който я е източил, и ако някой е пропуснал да го проконтролира, той носи отговорност.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Какви са механизмите в БНБ, ние затова питаме, за да може да има превенция?

ИВАН ИСКРОВ:

Описах механизмите. Ако трябва, отново да ги опиша. Механизмът е, че всички банки се отчитат в зависимост от операциите си, на месечна и на тримесечна база.

От гледна точка на това дали се изготвя платежен баланс, примерно, се отчитат към статистиката, която е към г-н Костов, от гледна точка на това дали се извършват съответните касови операции, тъй като един адвокат се е изказал вчера или онзи ден: видиш ли, като се отчитат всеки ден, не било възможно БНБ да не знае.

Но няма как, те просто са фалшифицирали отчетите, г-н Президент. Ако са се отчитали коректно за извършените сделки през деня, имаме отдел, който следи какво се е случило на капиталовите пазари, но колегата от БНБ не може да знае, те са колега и колежка,

[REDACTED]

доколкото си спомням, които засичат това нещо, дали един отчет, подаден от [REDACTED], е фалшифициран, или не, както е случаят с КТБ. Ние носим отговорност за нашия трезор. Ако от нашия трезор е нещо изнесено, тогава това е друго нещо, но наистина нямаме тази информация.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Г-н Местан, имате думата, след това г-жа Стоянова.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Г-н Президент,

Уважаеми колеги,

Искам да попитам води ли се протокол?

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Да, води се.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Какъв е характерът на този протокол?

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Изцяло секретен.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Добре, да знам. Важна е тази уговорка, г-н Президент.

Аз взех думата, за да подкрепя тезата, която се съдържаше във въпросите. Ситуацията е много по-сериозна, отколкото си представяхме на предишните консултации. И аз мисля, че е време за един много, много по-грубо откровен разговор тук на тази маса. Защото ние търсим паралели с добри практики за справяне с банкови кризи в Западна Европа и по света. Но паралелът не е възможен. Едно е да имаме банкова криза, продукт на естествени икономически процеси, това се случва по света, нали така, но съвсем друго е, ако ние сме в режим на тежко, особено тежко криминално престъпление - източване на банка с

целия инструментариум, арсенал на реквизити на престъплението, фалшифициране на документи и т.н., и т.н.

Вижте, много е важно как излизаме от това заседание, защото, г-н Президент, длъжни сме като политици да видим как изглеждаме в очите на света. В очите на света в България не става въпрос за банкова криза, не става въпрос за фалита на една банка, светът вижда нещо много по-опасно в България. Отвън онова, което се вижда, е, че това е продукт на тежка системна корупция, това са твърденията, че това е продукт на нерегламентирана връзка, не просто на политика и бизнес, на нерегламентирана връзка на институции и престъпен бизнес. Така изглежда.

Тоест, не става въпрос дали има формално изградени регулации и институции, и че проблемът с неефективността на регулациите всъщност е продукт на много по-страшното явление, системното, че тези регулации са квази. Така изглеждаме. Собствено за тази банка мисля, че никой от нас няма да бъде оставен на мира, докато не стигнем дъното на проблема. Няма да ни оставят на мира, и отвън няма да ни оставят на мира. И аз не очаквам тук някой да се чувства достатъчно спокоен за собствената си отговорност. Мисля, че са важни въпросите и за генезиса кога възниква, кой кого как докосва, как се развива в годините. Извинявам се, но ще искат тези отговори, и ще ги дължим. Затова е необходим малко по-груб и откровен разговор, защото трябва да направим две неща едновременно:

Първо, да защитим правата на българските граждани - в каква степен, как, можем ли да говорим за отговорност и на вложителите и как ще се отрази в крайното ни решение отговорността и на вложителите?

Второ, няма друга превенция на риска това да не се повтаря и няма друга форма на възмездие на всички онези български граждани извън вложителите, които ще бъдат пряко засегнати, защото средствата, с които бихме защитили правата на вложителите в тази банка, няма да паднат от Марс, те ще бъдат средства на други български граждани,

невложители в тази банка. е много категорично възмездие с цялата строгост на закона. И тук просто нямаме място за шикалкавене. Ние не можем да бъдем в режим на неопределеност за какво става въпрос - дали за някаква тривиална банкова криза, или за тежко престъпление. Ако е второто, евфемизмите вече трябва да сме ги оставили назад. Знам, че не можем да твърдим тези неща преди да е приключило следствието, знам, но същевременно оценката какво се случва, е базисна за намирането на правилното решение.

Междувпрочем искам да заявя още нещо. Ние няма да допуснем да се случи онова, което се случи с далеч по-безобидният подход относно криминализирането на преднамерените слухове за дестабилизиране на банковата система, г-н Цонев да бъде на топа на устата и всички да го сочат с пръст, едва ли не той налага цензурата, той нарушава свободата на словото и т.н. Ако има необходимост от законодателно решение, той е или продукт на консенсус, или просто не се случва, и всеки да поеме отговорността си.

А предвид на генезиса и развитието на тази банка, аз не смятам, че някой ще може да излезе от тази зала достатъчно спокоен. Имам основание да твърдя това. И от тази гледна точка, в т.ч. и г-н Искров, ако предвид на факта, че самият закон е устроен така, че едва ли не подуправител, отговорен за надзора, е достатъчно автономен, кажете го малко по-директно, кажете го съвсем определено: не ни е бил пряко подчинен, не ни е дължал информация, законът ни е забранил да упражняваме контрол върху контрола, и т.н. Ако е така - да, но ако не е така, въпросите на президента са основателни.

Аз предлагам, г-н Президент, да чуем в конкретика предложението, в т.ч. и за изменение в закона, да си кажем мнението можем ли да подкрепим подобно нещо, възможно ли е постигането на съгласието, и ако това е решението, задължително това послание трябва да бъде съчетано с абсолютна категоричност по отношение на превенцията на риска да се повтарят подобни уродливи явления.

Това е, благодаря.

[REDACTED]

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Благодаря Ви.

Заповядайте, г-н Председател на Народното събрание.

МИХАИЛ МИКОВ:

Благодаря Ви, уважаеми г-н Президент,

Аз имам няколко въпроса за по-голяма яснота, защото се страхувам, че ние, гледам и по-широката публика, когато чуе, че 67% за тях няма данни, досиета и прочие, защото напоследък свикнахме да говорим за "дупки", не съм чел в някой закон да пише за дупки, но напоследък масово се използва терминът "дупка", и то от всякакви отговорни представители на институциите, и терминът "източване". Не съм чул в никой закон да пише "източване" като някакъв термин с дефинирано съдържание, но това се употребява често. Мисълта ми е - неяснотата за обезпечеността на 67% от имуществото ни поставя пред една практическа невъзможност да коментираме с достатъчна отговорност каквото и да е решение. И затова аз имам няколко въпроса, които почиват на сега действащия закон. Другото са идеи де леге ференда занапред.

Квесторите правили ли са опит да свикат Общото събрание? Тоест, те са длъжни да свикат Общото събрание, да поканят акционерите да направят допълнителни вноски и т.н. Така че си има едни стъпки една след друга - влизат, затварят банката, сменят охраната, сменят паролите на компютрите и т.н., няма смисъл да ги казвам тези неща. И това всичкото се доказва с протоколи и документи.

Вторият въпрос е на наказателната отговорност и на престъпните механизми. Може да има документни измами, може да има документни престъпления, всякакви чудеса стават, Наказателният кодекс е богат, човечеството преди нас се е сетило за тези работи. Но искали ли са квесторите съдействие от Министерството на вътрешните работи и прокуратурата, защото има един механизъм, който дори е възложил на държавата и по този начин да им съдейства? Налагани ли са

[REDACTED]

обезпечителни мерки върху имущество на тези така наречени, не така наречени, но секретарки, шофьори и прочие, в правото ги наричат "сламени хора", за да видим кои са. Включително възниква въпросът тази малката банка, която се коментира в този проект, тя е предприятие, собственост, в регистрите стои друг собственик, не е [REDACTED], но може да не е отразено. Това показва как ни функционират регистрите. Там в официалния регистър пише "друг собственик". Ние, като си представим всичките тези схеми тук, че малката банка, която била здрава, може да се прехвърли само на друга банка с разрешение на Народната банка, на управлението...

Тоест, възникват редица въпроси по действащото законодателство, които ние трябва да изчистим, преди да отидем към някакви решения, които да ни ангажират законодателно, защото законодателния ангажимент и правителственият ангажимент всъщност е за едни пари, аз така си го представям. Но преди да се реши въпросът за едните пари, трябва на достатъчно други въпроси да получим отговори, а смятам, че и гражданите, защото гледам от сутринта, от вчера, от онзи ден усещането, че под булото на банковата тайна пак се случват някакви нередни неща, което е отвратително. Така че на мен ми се иска на тези въпроси да имаме отговори от квесторите.

Ние се позоваваме на одитерите. Одиторите са помощен елемент, те трябва да обслужват квесторите, изпратени от Централната банка, и те да кажат официално какво е състоянието, за да видим колко. Въпросът е, че на базата на 67% казват "проскубани досиета". Това значи, че става въпрос за договор за кредити, в които може би в някои няма обезпечения, в други няма погасителни планове, в трети ..., но при всички случаи, за да има такова нещо, трябва да има договори за кредити. И вече да се тръгне и да се обадят на длъжника, примерно Иван или Драган, и да се каже какво имущество имат, да се използват органите на МВР и прокуратурата за обезпечаване на това имущество. Защото може да се случи и 1% за този един месец, който ние не сме го отървали, ако имуществата на тези длъжници са били прехвърлени на трети добросъвестни лица по цени, които..., после трябва да се събарят

[REDACTED]

делки, вкл. и на прокуратурата ще се отвори много работа и това ще бъде като предишните - минат ли около десетина години, след това не ги търси.

Това са въпроси, които мисля, че трябва да си ги изясним, преди да отидем към решението, с което с държавни пари решаваме да покрием така наречената "дупка". Какво значи „дупка”, аз така и не разбрах.

БОЙКО БОРИСОВ:

Значи яма.

МИХАИЛ МИКОВ:

Яма, но все пак не можах да срещна никъде ясната дефиниция. Става въпрос за липса.

Ето и простият въпрос, който коментираме, как една липса от 200 млн. е оформена, и то е спекулация по медиите как били изнасяни чували. А тази фирма, това търговско дружество „Бромак” има ли активи? Да не се окаже в един момент, че „Бромак” е могъл да върне тези 200 млн., и когато ние констатираме, че подписите не са могли да задължат, ние да освободим „Бромак” от отговорността за връщането на тези пари. Но това са все такива разсъждения експронтно, преди да има някаква яснота.

Но аз искам да попитам - какво се случва с тези квестори там, какво са направили до тук? Оказва се, че квесторите, които са изпратени за тази задача, още не могат да ни дадат информация. Колко време ще им трябва за тази информация, защото специалният надзор е до 6 месеца, а ние сега казваме за 1 месец?

Предният път, ако си спомняте, г-н Искров, Вие коментирахте за по-кратък срок, но хайде, дадена е още една седмица. Очевидно към днешна дата ние не знаем какво е положението. Колко време трябва, за да се установи действителното състояние на имуществото, това е големият въпрос, каква е действителната оценка на тези активи, които са обезпечавачи? Защото знаете, че ние какъвто и друг закон да

приемем, правата произтичат по този закон и на акционерите, но ако те не са поканени да направят допълнителни вноски и утре кажат: чакайте, ние щяхме да внесем ■ млрд..., но те се канят на Общо събрание, дава им се срок. Всичките тези стъпки извървени ли са, защото ако не са, работата става много "рошава".

И един въпрос, който не че ме притеснява, но гледам, че се коментира - с колко са намалени лихвите по депозитите на основание чл.116 - намалява лихвите по задълженията на банката до средния им пазарен размер. Знае ли някой горе-долу с колко?

Това са въпросите. Имам и още, но ще ги задам впоследствие.

МЕНДА СТОЯНОВА:

Благодаря, г-н Президент, ако може още два технически въпроса, защото те изясняват нещата.

Единият е тези кредити от ■ млрд. на ■ броя фирми, ако правилно съм разбрала, кога са изтеглени, в какъв период от време са изтеглени на всички тези фирми без бизнес, без новоучредени, без източници за погасяване, и от момента на тяхното изтегляне досега обслужвани ли са или има голям срок на необслужване на тези кредити? И ако са обслужвани, кога е спряно да се обслужват и откъде са плащани вноските по тези кредити, когато тези служители, охранители нямат представа? Въпросът е малко технически, но нека чуем отговора.

ИВАН ИСКРОВ:

Благодаря, г-н Президент.

Аз ще отговоря частично на въпросите на г-н Миков, тъй като повечето са във временните компетенции на г-н Костов и той ще отговори по-подробно. Ще кажа няколко неща, тъй като и г-н Местан постави много важен въпрос. Аз също съм изумен от това, което казахте, пропуснах да отговоря.

По отношение на въпроса на г-н Местан - г-н Местан, аз тук Ви гледам и Ви казвам, че никога не съм уведомяван да има проблем с

[REDACTED]

кредитен портфейл или каквото и да е в тази банка, било от подуправител, било от друг. Пак казвам, когато има някакъв проблем, който е създаден, тогава го обсъждаме било на мое ниво, било на ниво с другите колеги подуправители или било в Управителния съвет. По същия начин работим в УС и съм много изненадан от това, което казахте, г-н Президент, тъй като, откакто съм управител, съм въвел една практика, тук има двама членове на УС, можете да попитате и другите, която практика не беше преди мен - решенията се взимат само с консенсус между нас. Ако има някакви въпроси, се връщат, питат, обикновено външните членове, които трябва да ги наричаме от "президентската квота", които имат пълен достъп до всичко в банката. Не е имало случай член на УС от президентската квота да е поискал някаква информация и да му е отказана. Категорично не, и последният член, който назначихте, доц. Русинова, също може да Ви каже, че дори и в оперативните решения ги каним, за да могат да бъдат запознати. Значи, вероятно не са се изразили добре или не знам какво са имали предвид. Аз съм винаги на Ваше разположение и съм готов да направим една среща с Управителния съвет.

Така че пак казвам, моля Ви, ако трябва и колегите да кажат, като аналогия с техните управления, но аз съм административен ръководител. Както председателят на НС не разпорежда на председателя на Бюджетна комисия или на друга комисия какво да прави, по същия начин и ние работим така. И законът е категоричен. Ако има нещо, пак казвам, от обществена значимост, нещо, което е станало известно било през медии, било нещо, което ни е направило впечатление, задължително се интересувам, задължително коментираме, но не сме имали проблеми с тази банка до този момент.

Що се касае до въпросите на г-н Миков, преди г-н Костов да отговори конкретно на въпросите за квесторите, г-н Миков, ще Ви кажа как е по закон - ние можем да поканим досегашните акционери, ако няма да се компрометира отварянето на банката.

[REDACTED]

МИХАИЛ МИКОВ:

Става въпрос за квесторите.

ИВАН ИСКРОВ:

Точно така, квесторите могат да поканят, но могат и да не поканят, такава е хипотезата на закона, в зависимост от състоянието на банката.

Първо, това е по закон.

Второ, имаме срещи - едната среща беше с [REDACTED]. Бяха поискали среща чрез премиера. На срещата бяхме вицепремиерът г-жа Бобева, аз и г-н Чобанов, на която им представихме 1:1 ситуацията в банката. Казахме им, че ако искат, преразказвам срещата, са добре дошли и ако искат да извадят съответната ликвидност. Но тук не говорим след дъжд качулка, не говорим за [REDACTED] млн., а говорим за сериозен ангажимент, заедно с държавата да участват било в оздравяването на банката, било в капитализацията на новата банка, ако се реши да се капитализира и удържави "[REDACTED]".

Знаете ли какво писмо получих онзи ден и то е адресирано и до правителството - [REDACTED]

[REDACTED]. От кого да вземеш, от тези, които са изнесли 205 млн., и как си представят да се отвори банката пак с г-н Василев? Нищо лично не влагам тук. Това означава отново да се струпат хората на входовете и отново банката да бъде затворена. Да имат от 3 до 6 месеца специален надзор, на части да отваряме банката, да сме дали на някакъв член на банката, на Надзорния съвет... Говоря това, за да знаете, че не бягаме от такива срещи, г-н Миков, но тези срещи не са сериозни към този момент.

А иначе по закон и по състоянието, въпросите, които поставихте, моля г-н Костов да вземе отношение.

МИХАИЛ МИКОВ:

И за лиценза - ще се отнеме или не?

[REDACTED]

[REDACTED]

ДИМИТЪР КОСТОВ:

Благодаря.

Съгласно Закона за кредитните институции квесторите, които изпраща Централната банка при режим на поставяне на банката под специален надзор, правят това, което им се разпорежи, когато те бъдат изпратени. Те не могат самостоятелно да свикат Общо събрание на акционерите, ако преди това не е казано трябва ли да се свиква и какво ще се решава на това събрание, когато се свиква, защото те де факто гласуват вместо акционерите. Отнемат се правата на акционерите и всъщност квесторите са тези, които го свикват и които гласуват със съответните акции. При това положение в ситуацията, в която бяхме към 20-ти, това, което аз виждах до тогава, беше една банка, която, откакто я наблюдавам от доста време, успява да генерира около [REDACTED]-[REDACTED] млрд. ликвидност като лева. Също това, което виждах, беше, че имат по сметките си в РИНГС в легова наличност от порядъка на [REDACTED]-[REDACTED] млн. лв., като само две са банките в страната, които поддържат такива наличности като легови сметки. Другата е [REDACTED], защото е голяма.

В сметките в ТАРГЕТ, които също можем да ги наблюдаваме, имаха от порядъка на [REDACTED]-[REDACTED] млн. евра като наличности, което също е сред трите или четирите най-големи банки. Имат отделно в кореспондентските сметки, имат и отделно по касите. Тоест, като няма информация какво е състоянието на баланса, се вижда нещо, което в момента е подложено на атака от вложителите. Поради тази причина, ако си спомняте повечето от тук присъстващите, на 21 и 22-ри правихме всъщност такива опити да информираме какво е състоянието и да видим може ли на вложителите да се каже нещо по-ясно. Защото в петък това, което можехме да кажем, всъщност и казахме, беше, че затваряме банката де факто за 3 месеца и през тези 3 месеца ще мислим какво ще се прави. В резултат на тези консултации в неделята към края на деня се появи съгласието, което се материализира в едно прес

съобщение на Централната банка, в което си определихме едни по-кратки срокове за внасяне на яснота.

Желанието да се вземе решение в такива кратки срокове все пак беше обвързано с желанието за по-голяма яснота в качеството на активите, в резултат на което бяха поканени одиторите. И това, което те всъщност направиха, не беше цялостен одит. Значи, в рамките на тези 10 дена, които ни бяха отделени, за да поканим одитори и да извършат някаква работа, те казаха: можем, ще трябва да мобилизираме 42-ма или 47 души и ще извършим преглед на досиетата. Тоест, това не е цялостна оценка на качеството на кредитния портфейл и не е оценка, която може да подлежи на осчетоводяване - т.е. осчетоводяване, което да се отрази като обезценка, след това като загуба и на тази основа да се отпише капиталът. Това го извършихме в рамките на това постигнато съгласие в неделята на 22-ри.

Оттук нататък проверките за обезпеченията по кредитите, проверките за реалното финансово състояние на фирмите, набирането на всички документи, които са необходими, за да се оцени финансовото състояние на фирмите, защото одиторите казаха, не че въобще няма документи, които да удостоверяват задължението на дадения кредитополучател, а че няма достатъчно документи да се оцени финансовото състояние и да се направи преценка кога, в какъв размер и как ще се върнат средствата. Това нещо изисква време, то не може да се направи за по-малко от 2 месеца при максимална мобилизация, и то може би на повече от една одиторска фирма. Самите квестори не разполагат с такъв апарат.

При породилите се в резултат на разкриваната информация съмнения в почтеността, ако мога така да кажа, на служители в банката, мисля, че квесторите трудно биха могли да се доверят на такъв преглед на вътрешния ресурс на банката. И ако трябва да се изчака цялостна оценка на активите преди да се вземе решение, говорим може би за период от 3 месеца, да се каже на вложителите: чакайте, за да видим за какво става дума.

[REDACTED]

Оттам нататък, само да спомена за тези 3.5 млрд. В интерес на истината това, което одиторите документираха, са много малко случаи на необслужване на кредити и има едно общо заключение, че от тези 3.5 млрд. около 1 800 млрд. са свързани, т.е. при кредити в размер на 1 800 млрд. е имало предоговаряне. Тоест, ако имаме някакви подозрения - казвам подозрения, защото никой не ги е преглеждал досиетата едно по едно, за да видим за какво предоговаряне идва реч, защото може да е по отношение на лихви, на промени на целево използване, но това е нещото, което евентуално една част от него би била свързана с необслужване на кредита. Иначе реално погледнато в цялата тази конструкция от навързани фирми, както сега разбираме...

/прекъснат от Бойко Борисов/

БОЙКО БОРИСОВ:

Пълни ли са тези досиета?

ДИМИТЪР КОСТОВ:

В отделни досиета липсват някои документи. Примерно, в едно досие може да липсва документът, който удостоверява учредяването на залога. Това може да се провери и да се каже после има ли го, няма ли го, но иска повече време. В друго досие, примерно, липсва последният финансов отчет. Това също трябва да се изиска от фирмата - дай си финансовия отчет, за да видим имаш ли го, нямаш ли го.

БОЙКО БОРИСОВ:

С една дума, те са възстановими?

ДИМИТЪР КОСТОВ:

Да, и попълняеми, но просто проблемът е, пак повтарям, че първоначалната задача беше в рамките на 10 дена да се извърши преглед. Това е нещо различно от оценка дали 100 лв., дадени на заем, продължават да са 100 лв. актив. Просто едното иска около 3 месеца работа, другото...

[REDACTED]

БОЙКО БОРИСОВ:

Въпросът ми е, има ли възможност да се намерят тези досиета дали в БНБ, дали във фирмата?

ДИМИТЪР КОСТОВ:

Не, никога и никъде не се съхраняват кредитни досиета извън кредитополучателя. Изпратени са писма в момента от квесторите с искане да предоставят необходимите документи. Ако ги е имало, ще се възстановят. Отделно, че и счетоводните записи в много случаи, а доколкото разбрах и в този, се поддържат хронологично, а досиетата са по експозиции. И това обикновено представлява сериозно затруднение, ако трябва да се проследи целевото усвояване на кредита, защото става дума за различни периоди на време.

Иначе другото във Вашия въпрос, който беше технически - от средата на миналата година, т.е. след проверката, която им е правена на място, някъде около [REDACTED] млрд. е размерът на стойността на кредитите, които са предоставени. Най-вероятно голяма част от тях са такива.

(Менда Стоянова прави реплика, не включва микрофон)

МИХАИЛ МИКОВ:

Г-н Президент, само една яснота - обсъждал ли е Управителният съвет и какво мислите по лиценза на тази банка, защото възлов е въпросът тя накъде ще върви - към оздравяване или към ликвидация?

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Аз имам една реплика. Ако искате, разговорът може да върви и по посока на това - откога точно са тези "кредити", в кавички, дали е през последната година, да го разположим политически в съответен календар, но това според мен е контрапродуктивен подход, защото този скандал можеше да гръмне и след 3 месеца в друго политическо време.

Освен това, когато говорим за тези кредитни досиета, и понеже заседанието е секретно, затова си позволих да се обърна към г-н Цацаров и да го питам - въпросният охранител, който не знае какви

[REDACTED]

кредити обслужва, защото периодически при него идват да подписва едни документи, с които "уж" се обслужват някакви кредити? Извинете, но този човек е с доходи от 500 лв. и веднъж е получил 2,8 млн., втори път 54 млн. кредит... Това ли е неопределеността на досиетата, това ли може да се попълни впоследствие?

На мен нещо ми се губи. Ние имаме ли идея в какъв режим сме? По отчети това е една банка, която има временни ликвидни затруднения, и ако сме в тази хипотеза, ние нямаме проблем, така че за какво се събрахме тук? Имаш временна ликвидност и да вървят нещата. Но ако ние, предвид на най-обща проверка на фактите сме в хипотеза на тежко криминално престъпление, да стъпим на това. Повтарям въпроса си - ние в какъв режим сме? Защото става въпрос за пригодността на българските държавни институции - дали е ерзац или е реална регулацията, и имаме ли върховенство на закона? Това е политическият въпрос, който сме се събрали да решим и трябва да излезем с много силни послания днес.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Г-н Гечев, заповядайте, имате думата.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Аз имам кратък коментар и въпроси към колегите от БНБ.

Първо, прави впечатление, освен странността на другите числа, изключителната концентрация на кредитите при такава голяма банка - първата червена лампа, която би трябвало да светне на всеки. В БНБ 137 кредита - средно както и да ги смятате, това прави колосални кредити на една кредитна линия, което означава две неща:

Първо, че рискът е огромен.

Второ, би трябвало и проверката да е по-лесна, все пак става дума за 137 досиета, а не за 1370 или за 10 хиляди.

Вторият фактор, по който би трябвало червената лампа да свети, е изключителният ръст на активите, респ. и пасивите - 300%. Аз би се

запитал какво става с тази банка, изведнъж за 2-3 години тя расте с 300% за сметка на други банки и в резултат на какво?

Тогава идва третата лампа, която е високите лихви по депозитите. Извинете, тук възниква логически въпрос, уважаеми колеги - въпросът е как така една банка си увеличава пазарния дял при изключително скъпи кредити, или обратното - тя плаща почти двойно, е, не двойно, малко по-малко, а пък е конкурентна и раздава кредитите при ниска лихва и си увеличава дела? Това е някаква тайна в световната теория и практика.

В тази връзка, след като светят тези три лампи, нашият проблем в момента не е как ще решим въпроса на тази банка, ние ще мобилизираме ресурс, ще го решим, но аз искам да попитам колегите, те сигурни ли са че не е така в другите банки? Това е основният въпрос в момента, според мен. Какво можем да направим? И да ви кажа честно, това не е единственият случай по информацията, която имаме, тъй като е възможно да има в други банки, може би не в същата степен, но някак си не допускам чак толкова голямо участие това да е само в тази банка. Защото, ако не е работил надзорът поради една или друга причина, вероятността само по една банка от общо 30 да е така, в такива мащаби, не е много висока. Предлагам да се фокусираме върху това каква ни е гаранцията, че няма проблеми в другите банки, кога можем да получим информация, за да можем да видим какво правим при евентуално други проблеми?

А що се касае до досиетата, не искам да влизам в подробности. Но сега, като слушам банкери с опит от няколко дни, колеги, с които сме говорили, това просто няма как да е така. Вижте, не може да се отпуска в една банка 50 млн. заем. Ами че тези, които раздават бързите кредити от 200 лв., нали знаете, че англичаните ходят по къщите за 200 лв., за да видят има ли пералня или телевизор, така ли е? Как така ще дадеш 50 млн. и няма да влезеш за 15 секунди в компютъра и да видиш този човек в НАП има ли го, къде плаща социално осигуряване -

елементарни въпроси. Значи тук нещата са страшни, просто няма логично обяснение на това нещо.

И кратък коментар - най-важно е в системата имаме ли гаранция, че другите банки са ОК и какво правим, какво прави в момента управата на БНБ по надзора да се направи стрес тест, както се казва, и има ли такива опасности?

При това положение, при липсата на данни искам да ви кажа, срещаме се с колеги от всички политически сили, и като се казва работим денонощно - всички, никой не е отказал, нали е така, г-н Цонев? Обаче вижте, ние докато нямаме информация какво стои зад тези 3.5 млрд. не очаквайте да предложим решение. Аз никога не бих си позволил от екипа да предложим нещо при положение, че и ние не знаем какво е реалното състояние на нещата, тъй като при такава огромна разлика нещата плюс и минус могат да са различни.

При това положение най-добре е да се ориентираме. Имаме си закон, европейски и български, да си караме по закона, пък другите варианти ще ги обсъждаме, когато с подпис и печат от БНБ имаме точните числа. Иначе каквото и да предложим на политиците, ние можем да ги подведем, тъй като разликата в числата е голяма.

Благодаря.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

И аз Ви благодаря.

Г-н Борисов, имате думата.

БОЙКО БОРИСОВ:

Уважаеми г-н Президент,

Колеги,

В разговорите на политическите лидери и на главния прокурор сезирам във всичките загриженост, множество въпроси, и за съжаление, много малко отговори.

[REDACTED]

В същото време, като гледам часовника как върви, ако действително ни е мила банковата система, трябва да се опитаме много бързо да свършим, защото с всеки час тук напрежението и недоверието на хората, което е огромно навсякъде, расте. Сиреч, кое от двете решения трябва да се взима, да го взимаме бързо и да приключваме.

Вярно е, че винаги се заричаме да не се говори, но мине ден-два и започва да се приказва. Аз абсолютно добронамерено съм ги пратил тези, които бяха поканени - Менда Стоянова, Влади, Делян Добрев, да участват на консултации. Какво беше учудването ми след това, където трябваше да понеса политически упреци, че предлагам банкова ваканция и други подобни щуротии. И затова от вчера им казах да не участват в консултациите. Или ще има чисти политически, джентълменски отношения като хората, или няма да си играем на това Бареков да ни е говорител сега отвън. Защото имаме упреци и към правителството.

Между другото, г-н Орешарски, само тук на 100 м. от Вас стояха колите на жендармерията дни наред, обсадили [REDACTED] - полицаи, автомати, маски, и те направиха репетиция с тази банка. Ами ако бяха съсипали нея какво щяхме да правим? И тогава правителството не е виновно, никой не е виновен, БНБ тогава си замълча, за радост се разминаха нещата, но и там можеше да се случи същото - по същия начин планирано удар, удар, удар и изведнъж жандармерията там.

Аз съм си написал тук от думите на г-н Искров, че нямат система по която да контролират подобни кредити и че сега и те разбират, както нас, и съм написал "ужас". Всички банки ли са така? ОК, мен ще ме убедите, аз съм добронамерен човек, ще помоля колегите, ще подкрепим дадено решение, какъвто и пасив да ми струва. Обаче, ако това се случи утре на друго място, ако на трето, какви са ни гаранциите? Никой не може да ги даде.

Аз действително благодаря и на Главния прокурор, но това е един криминален роман, който Чандлър прекрасно би написал за това. Това

[REDACTED]

просто не мога да си го представя. Мен една година ме разследват - първо данъчна проверка, след това данъчна ревизия, дойдоха, описаха ми улуци, теракот, дюшеме и т.н., и изведнъж се оказва охранител с 50 млн. и кусур кредит... Извинявайте, но ако това може да се случва по този начин, къде са данъчните, такива богаташи да се разхождат навън, г-н Чобанов, къде са данъчните, или са били заети само с мен? Това не мога да разбера. Факт е, не мога да ви го спестя. Разбирам, тук има 30, 40, 50 души с милиони..., ами тези хора харчат. Как събирате приходите? Те затова днес и митниците с 500 млн. дават по-малко, затова не са събрани приходите. И тези приказки, че правителството не било виновно, г-н Искров, изобщо не ги приемам. Ние заварихме преди 4 години [REDACTED] млн. в тази банка, и когато попитах моите експерти, те ми казаха: започнем ли да теглим парите, ще фалираме банката. Пред риска сега да се обяснявам защо сме държали държавни пари и да я фалираме тогава, както г-н Местан каза, след 3 месеца, предпочитам да понеса този пасив, разчитайки на това, което БНБ казва, че наблюдават на мониторите всичките тези неща, че ги има парите там.

Така че думата "източване" не само че не е точна, източена беше в последните дни с държавните пари, които се дърпаха. Това е източване - да дръпнеш в последния момент. Как на [REDACTED] дадохме сега [REDACTED]?

МИХАИЛ МИКОВ:

Даже не сме им ги дали.

БОЙКО БОРИСОВ:

Добре, извинявам се. Значи аз съм виновен, че съм държал [REDACTED] млн., а правителството досега, абсолютно правилно, да не ме разберете грешно, но когато публично говорим, че подпираме с [REDACTED] млрд..., и каква е разликата, за да бъда в единия случай виновен, в другия случай да го подкрепям като правилно решение? Сигурно можем много да си говорим по тези неща.

За мен от днешното заседание трябва да се излезе с решение, ако наистина искаме да се опитаме нещо да направим. Тук подкрепям г-н Местан. Иначе да си продължим с въпросите и отговорите, те няма да ни ги дадат. Всъщност и Орешарски да го питаме в момента, той ще каже: вижте, аз съм премиер, не знам дружествата къде и какви пари са сложили. Той няма как да знае. Чобанов дори ще каже същото. Защо? - Защото сме приели, че БНБ е най-стабилната институция.

Тук отново ми се приписва грях: ти сложи Искров. Тук са и колегите от БСП, и колегите от ДПС, цяла сутрин това се говори, от вчера всъщност. Когато сме обсъждали който и да е - дали управителя, дали подуправителите, винаги сме имали консенсус, че БНБ е като светило и не трябва да се пипа, да има консенсус, да не се атакува. За съжаление, обаче, г-н Искров, това светило се оказа, че..., и г-н Гечев зададе три въпроса, на които Вие няма как да му отговорите, няма как да не сте ги знаели и няма как да прехвърляме вината само на Цветан Гунев.

И аз предлагам, и е почтено, г-н Искров, подайте си оставка днес, заедно с Гунев, и още утре да се свика парламентът или в сряда, Вие преценете, да си изберат управител и подуправител, на които да имаме доверие, че могат да продължат работата в тези направления.

Вие досега ни казвате, че нищо не се е случило, че не знаете това, не знаете онова, че има там някакви хора, които са виновни... Приятел си ми, знаеш, но държавата ми е по-мила в случая. Трябва да излезем пред обществото с ясно послание за виновните.

Второ, ако ще подкрепяме банката, ако ще подкрепяме въобще тези вложители, нека да не говорим дори за банка, лицензи и за всичко друго, това да го забравим, да говорим за вложителите, има два варианта: дали са 100 хил. евра, или приемаме, защото това е и европейското законодателство, което в същото време навсякъде го нарушиха, вкл. и препоръката на Европейската комисия, която казва: по-добре го нарушете, но спасете другите. Така че ние трябва да излезем с пакет от закони днес, взети на консенсус:

Първо, сменяме ръководството, поне двама души;

Второ, пакет, нощес, тук г-н Миков е корифей и нашите хора, ако искате...

МИХАИЛ МИКОВ:

С Цачева работим без пари.

БОЙКО БОРИСОВ:

Имайте предвид, че парламентарната администрация харчи два пъти по-малко пари, отколкото БНБ за управа. Все пак да го имаме предвид и това. Но е необходим пакет от документи, и казваме: вече банките ще ги гледа Управителен съвет, ще ги гледат не само управителят, който да има правото в такава ситуация нещо да казва, да прави, да сезира..., нека юристите да го измислят, аз не мога да го формулирам правилно, но това трябва да се чуе от обществото.

Първо, заставаме зад това да дадем пари на хората, които са там, на вложителите, като разбира се допълваме - сконтират им се лихвите досега и ако имат да взимат лихви, главницата, образно казано, да си вземат майката.

Второ, за да не съборим следващата банка, която е по-малката, ако е така, както казват, да не могат да ги изтеглят парите на куп. Примерно, слагаме лимит 100 хил. на месец. Ако има 2, 3, 10 млн., ще тегли по 100 хил. и ще изчака, или говорим за надлимитните. Стискаме си ръцете тук, вкарваме го този пакет от неща в парламента с ясното разбиране, че правим невероятен компромис, за да можем да обясним и на нашите си избиратели - всеки един като отиде или на група, да каже: да, но ако приемем и тези 5, 6, 7 точки, които гарантират, че това не може да се случи в другите банки, че това няма да е прецедент, че еди какво си..., защото г-жа Цачева ми казва, че такъв специален закон за една банка противоречи на конституцията.

МИХАИЛ МИКОВ:

Абсолютно.

БОЙКО БОРИСОВ:

Дали е вярно или не, утре ще дойдат, ще сезират Конституционния съд и могат да го съборят, а вече да сме дали парите.

Просто молбата ми е, ако не искаме да политиканстваме, моите упреци към мен си ги казвам без да ме питат кое ме е мотивирало, защо съм го правил и т.н., и не мога да се съглася с Искров, че шефът на БНБ не знае, че в тази банка дават най-големи лихви или че еди какво си. Ние можем с Орешарски също да кажем, че не сме знаели. Защо аз да съм виновен за източване или това, което г-н Гечев каза. Има дружества, има финансов министър, други министри, които са принципали. Не нося отговорност, но никой няма да ми повярва в обществото, че това е така и не го зная.

Това е пряко свързано с втората точка - имаме ли такъв подход..., това трябва да намери веднага място в дефицита и в дълга, те вървят пакет. Ако е ОК за такова нещо, има смисъл да стоим и да говорим. Ако нямаме съгласие, да кажем просто, че няма смисъл, г-н Президент, да нагнетяваме обстановката, защото това означава, че тук се разправяме, че тук е прокурорът, а като се чуе, че има прокурор на място, значи работата не е добре, тя е втасала. Въпросът е дали някой ще излезе с белезници или няма да излезе, както се казва.

Затова предложението ми е следното: готови сме да бъдем градивни. Ако колегите от БСП и ДПС също са градивни, в някакъв вариант да се разберем. Съжалявам, че АТАКА ги няма, защото когато ставаше въпрос за Сметна палата или за Закон за МВР, намирахте форма и начин да си ги докарате в парламента, сега сте опрели до нас. Ние можехме като опозиция да кажем: господа, една година си управлявахте, съберете се и си правете каквото искате. Но повтарям, ето, дошли сме с колегите и благодаря, че позволихте в случая да са двете, защото едната разбира от финанси, другата пък, ако решим нещо,

трябва да отидат и да ги пишат тези неща. Така че не е с цел някакво превъзходство, а точно обратното. Това ми е бил мотивът.

Благодаря.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Г-н Президент, благодаря.

Уважаеми колеги, аз поемам ангажимент - няма да направя коментар извън евентуална обща позиция на изказани различни мнения на който и да е от участниците в тази среща. Много е важно всички да поемем този ангажимент, защото присъствах на нещо много грозно.

В хода на анализа се обсъждат най-различни варианти за практики в други държави, после във вестници четем оценки, коментари и т.н. и т.н. Това обезсмисля този формат, г-н Президент. Ето, например, сега преди малко г-н Борисов предложи нещо повече от разумно, което си е форма на частична "банкова ваканция". Г-н Борисов, погледнете ме, чуйте ме, аз казвам „разумен подход”, под който се подписвам, но ако утре ние с Вас сега сме проявени в медиите, че в хода на това заседание сме предложили и сме си стиснали ръцете за частична банкова ваканция, няма смисъл...

БОЙКО БОРИСОВ:

Отказвам се от това да бъде конструктивен.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Изказването ми е в защита на това, което казвате. Мисля, че не ме разбрахте.

Призивът ми към всички тук е да не даваме публичност на вариантите, които обсъждаме, защото в хода на един анализ се обсъждат и варианти, които не влизат в крайното становище. Това не означава, че някой ги е продуцирал и се е застъпил за тях. Важно е, иначе няма да бъде спокоен да изразя отношение.

[REDACTED]

БОЙКО БОРИСОВ:

Специално за това, което съм казал, си държа на думата. Това е извън шегата, защото, ако първо, на тези хора вложители, на малките, на средните, а и на големите им спасяваме влоговете - да, може да чакат, но ще си получат парите, когато държавата, солидарно с промените в бюджета и в дълга, заложи тези пари да ги има там и бавно, бавно, но ще си вземе всичките, няма да "изгорят". Така че и те би трябвало да са доволни, и то много, и на такъв вариант. А ако на всичкото отгоре остава да си искат и лихвите, що за нахалство би било.

Така че това е "ваканция" за тези с големите пари - да си ги вземат по-бавно. Така е, това е логиката.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Разбрах. Аз точно с това завършвам, че тук нямаме друг ход, освен да имаме съгласие по крайното решение. За мен е лесно, мога да декларирам и отсъствие на конфликт на интереси, нямам сметка в тази банка, нямам кредити в тази банка, аз въобще не съм човек с кредити, в сравнително лесна позиция съм, затова призивът ми е към съгласие, и освен съгласие, и коректност.

БОЙКО БОРИСОВ:

Само да допълня г-н Местан, че в случая и за лихви и за такива работа в края на краищата всеки има своя интерес да го запълва, но и аз мога да декларирам, че нямам сметки в тази банка, парите на партията ни са в [REDACTED].

МИХАИЛ МИКОВ:

И нашите са там.

БОЙКО БОРИСОВ:

Така че молбата ми е да не влизаме повече в криминалния роман, да потърсим такава отговорност и съответно да вървим към някакъв отговор.

[REDACTED]

[REDACTED]

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Позволете ми да обобщя казаното дотук.

Г-н Мерджанов, ако държите, имате думата.

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Благодаря, г-н Президент.

Г-н Председател на Народното събрание,

Г-н Премиер,

Уважаеми г-н Главен прокурор,

Да ви призная честно, аз за първи път присъствам в този формат, макар да съм бил достатъчно добре информиран за случващото се тук. Меко е да се каже какво е чувството, притеснението и същината на разговора. Аз също искам на свой ред да поема своя ангажимент, че от наша страна ние ще бъдем коректни спрямо всички останали политически партии. Надявам се обаче тази коректност да е взаимна.

Няма да припомням предходните няколко седмици каква беше логиката на различните типове изяви. Всяка една от нашите партии си носи своята отговорност. Може би това е най-коректното, което трябва да го заявя. Притеснен съм обаче от друго - всъщност ние тук и до този момент не сме наясно какво точно се е случило - нито БНБ, нито Главна прокуратура, още по-малко ние, като представители на политическите партии. И тук е още по-голямото притеснение как така с едно законодателно решение, с един специален закон бихме могли да решим целия този казус, който не познаваме. Затова съмнявам се, г-н Борисов, че с една оставка, която може би ще бъде избавление, отколкото решение на въпроса, можем да постъпим най-логично. Това е само мое лично мнение в случая.

Аз смятам, че първо, трябва да бъдем достатъчно дълбоко запознати от БНБ с всичките подробности по време, по място, по субекти с това какво се е случило, а след това да мислим на база експертиза необходими ли са законодателни мерки, в каква посока и

какво е отношението и действията на правителството. Защото без тяхната дума, без тяхното съгласие ние практически в парламента в тази ситуация, в която се намираме, не можем и не бихме постигнали нищо. Ние сме под ударите на общественото мнение ежечасно.

Съгласен съм да излезем с обща позиция по въпроса. Гарантирам, че ние, като представители на Коалиция за България, на БСП, ще се придържаме строго към изразената обща позиция, надявам се и от президента, и сме готови да участваме във всякакъв тип експертни формати, които да изработят обща българска позиция по въпроса.

Благодаря.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Благодаря, г-н Президент.

Уважаеми дами и господа, ще съкратя обръщенията, за да не губим време.

Аз не съм съгласен с тази позиция, изразена много коректно от г-н Миков и от г-н Мерджанов. И ще кажа защо, ще се обоснова.

По сега действащото законодателство имаме два подхода, всъщност само една възможност. И тук обсъждаме дали да въведем втора такава. Определили сме една дата 21-ви за отваряне на банката и има очаквания. Начинът, по който тя ще се отвори, не е определен, казахме, че може да бъде променен в зависимост от одита. Тук правилно се поставя тезата за неопределеността и с оглед на неопределеността, да пороботят експертите и други, и други, и други... , и когато има такава определеност, да стигнем до това ще има ли втори вариант или няма да има. Определеност за вземане на решения, уважаеми г-н Президент, уважаеми колеги, има и определеността е следната:

Имаме 3.5 млрд. неопределен, в невъзможност да се определи кредитен портфейл - коректно ще се изразявам - която на финансов език означава нулев. Ако един актив не може да бъде определен, вие ще го купите ли? Тоест, неговата ликвидност и неговата стойност е нула.

[REDACTED]

Вие поръчвате на един одитор да ви направи оценка на един актив, какъвто е кредитът, и той ви казва: аз не мога да ви направя оценка, защото вътре липсват съществени данни. Значи този актив е нулев. И затова казваме, че дупката е 3.5 млрд., затова казваме, че тази банка можем да я подведем по съществуващия в момента ред, а той е следният: обявява се в ликвидация, отнема се лицензът, съдът назначава ликвидатори, и оттам нататък влиза Фондът за гарантиране на влогове и започва да изплаща до 100 хил. евро. Няма друг ред.

Ако обаче така, както ни препоръчва Европейската комисия, каквато е европейската практика, и с оглед на това, че ние не знаем какво е в другите банки, както се изрази правилно проф. Гечев, и ако тръгнем да узнаваме сега, вероятността от системен риск е вече много голяма. Тоест, ние трябва да вземем решението на базата на тази определеност, която имаме, а тя е достатъчна, за да вземем решението.

По-нататък действията, които ще извършат хората, които ще бъдат в "лошата банка" и в "добрата банка", ще определи само размера на онова, което ще си възстанови Фондът и държавата. Но тази определеност, която ще настъпи в детайли, тя няма да промени фактическата обстановка, с нищо няма да я промени. Ние трябва да кажем какво правим - вървим по сегашния ред или приемаме нов закон, защото за нов ред трябва нов закон.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Г-н Цонев, аз ще си позволя също да бъда конкретен във въпроса, който Вие зададохте, за да мога, бидейки ясен, да потърся след това чрез обобщение и консенсус между всички вас, защото аз вярвах, че почти имаме консенсус от това, което чух и от г-н Местан, и от г-н Гечев, от г-н Мерджанов, от г-н Миков и от г-н Борисов, което е много близо до това, което и аз си представях, че тук няма да говорим за конкретни закони, няма да обсъждаме цифри, за каквито нямаме никаква надеждна информация, но тук ще говорим за принципи.

И позволете ми да не се съглася с Вас с оценката за 3.6 млрд., които са "дупка", защото да Ви кажа честно навън гражданите си

[REDACTED]

мислят, достатъчно много медии са описали цялата ситуация, че само едни 5 фирми, те се наричат [REDACTED] - тези 5 фирми струват много повече от 3.5 млрд. лв., а гражданите навън са почти убедени, че от офшорката на пазача 53-те млн. са отишли в една друга офшорка, която си е купила БТК. И тук въпросът за мен е, че тези 3.6 млрд. лв. всъщност не са нула, те са 3.6 млрд. лв., ако има силна държава, ако има институции, които са готови да стигнат докрай.

Аз съм на мнение, че и Вие говорихте принципно в същата посока. За да не влизаме в детайл на цифри, които не са сигурни и ясни, има хора, които трябва да си свършат работата. Установихме колко много липса на обективност има към ситуацията, с която разполагаме към момента. Но ние можем, и аз Ви благодаря изключително много за вашата отговорна позиция, да се обединим около принципи. Аз мога да се опитам да обобщя принципи, които вие предложихте, а ще оставим цялата конкретика оттам нататък, разбира се, на правоохранителни органи, на БНБ, на парламент, защо не и да се направи парламентарна комисия в сегашния или в следващия парламент. Този казус тепърва ще бъде обект на огромно обществено доверие не за година и две, и този казус определя съдбата на българските институции и на българската политическа класа, вярвайте ми, убеден съм в това.

Хората не искат 1996 г. да се повтори. В 1996 г. пак народните пари, пак през едни банки стигнаха до едни офшорки, спряха до там разследващите органи и нищо повече не се случи. Аз мисля, че трябва да си даваме сметка. Има механизми, България е член на Европейския съюз, има международна правна помощ, има възможности. Разбира се, ние можем да говорим за принципи.

Кои са принципите, които вие дефинирахте, и аз вярвам, че те ще оттекнат силно днес и в народа, аз съм се опитал да ги формулирам. Разбира се, с удоволствие ще чуя и всеки един от вашите аргументи.

Първо, банковите депозити до 100 хил. евро са гарантирани със закон. Това се отнася и за всички клиенти на Корпоративна търговска

банки. Това е един ясен принцип, по който няма спор. Можем да добавим едно изречение: Фондът за гарантиране на влоговете и правителството разполагат с достатъчно ресурс, за да си свършат работата. Точно, ясно и категорично. Кога ще стане, по какъв ред ще стане, този принцип вече ще бъде облечен в конкретика съответно от различните институции.

Второ, имаше две различни идеи по отношение на влоговете в КТБ над 100 хил. евро, които са със спекулативно високи лихви и, разбира се, аз вярвам, че ние, като държавници, трябва в едно изречение да обобщим следния справедлив принцип:

Малките и средни предприятия, добронамерените данъкоплатци, колкото и пари да са вложили, би трябвало да бъдат гарантирани парите на кметовете, на общините, на държавните фирми..., няма никакъв смисъл ние да фалираме [REDACTED]-София или да фалираме десетки малки и средни предприятия. Тоест, от тази гледна точка, дори и да има над 100 хил., да има 1 млн., ако той е добронамерен вложител, то проблем не би следвало да има в тази държава, защото останалото е системен риск да се изтеглят онези [REDACTED] млрд., за които БНБ говори. Тоест, политическото послание, което да каже: дори и влоговете в КТБ над 100 хил. евро са гарантирани, но спекулативно високите лихви отпадат. Тоест, да го кажем с едно изречение, че добронамереността се подкрепя, спекулацията ще си плати цената, а криминалното действие ще бъде наказано. И от тази гледна точка, че главницата на всеки коректен вложител ще бъде гарантирана. Разбира се офшорните фирми, свързаните собственици - те остават да висят, докато правосъдието, БНБ и целият регулатор си свършат работата. Но на общинските предприятия, на коректните данъкоплатци и т.н...., влоговете им ще бъдат гарантирани.

Трето, криминалните действия ще бъдат наказани с цялата строгост на закона. Дори г-н Местан пледира да стигнем до „дъното“ на проблема, защото иначе ще имаме наистина много, много сериозен проблем всеки един от нас в бъдеще с това, че след 1996 г. казусът не

[REDACTED]

бива да се повтаря. Тоест, трябва да стигнем до „дъното” - от офшорките, зад офшорките и къде са отишли тези пари, дали не са отишли във [REDACTED]. И защо да вземем парите днес на [REDACTED], които са [REDACTED] млн. евро в банката, ако същият този [REDACTED] е купен с малко повече пари, купен с народните пари, което да бъде доказано и държавата на един честен търг да вземе не [REDACTED] млн., а 400 млн., защо не? Но като принцип, разбира се, това е нещо, което само конкретните институции могат да решат. Ние можем да говорим само за принципи.

Това, което аз бих предложил, е криминалните действия да бъдат наказани с цялата строгост на закона. Българската прокуратура и правоохранителните органи ще действат категорично. Ще бъдат използвани всички механизми на международното правно сътрудничество за разкриване на всички свързани лица и офшорна компания до крайния им собственик, на които са отпускани тези кредити, ако те са в размер с регулацията. Ще се извърши и международен одит на банката. Според мен е задължителен. За мен е добре дори този международен одит да бъде направен от бъдещ партньор на България, който да има международната репутация, след това да помага и в продажбата на тези лоши активи, т.е. наистина международно доказана сериозна компания. Вие от БНБ ще прецените коя да бъде, но аз мисля, че двама квестори, затворени в един офис в Министерство на финансите да продава активи за милиарди..., аз бих търсил повече прозрачност, ако е възможно.

Разбира се, може да не се съгласите с тези формулировки. Естествено Фондът за гарантиране на влоговете трябва да си влезе, това е негово задължение. Ние разчитаме на този ресурс и според мен е задължително хората да могат да започнат наистина да си получават парите до 100 хил. евро. БНБ ще прецени кога и как - от Фонда, от правителството, за да има някакъв плавен преход към, както ние го наричаме, повече стабилност и нормалният, добронамереният човек до 100 хил. евро да не го усети. Преценете за другите лимити какво ще правим.

Друго, което бих предложил, е правителството, говорихме днес също така на тази тема, да инициира процедура, която да бъде извършена от европейския банков орган, сега да бъде оценена ефективността на надзора в българските банки.

На всичкото отгоре предложихте нещо, което аз си записах и мисля, че е много добро - да се предвидят законодателни инициативи или законодателна инициатива с цел подобряване ефективността на надзора. Това е прекрасно, задължително.

Пето, което също съм си записал, и тук искам да ви попитам имаме ли консенсус по тази тема, от лошото да направим добро - българските власти незабавно да стартират процедура за влизане в Единния банков надзорен механизъм на ЕС като първа стъпка по присъединяване на България в Европейския банков съюз? Това ще успокои хората, със сигурност ще ги успокои.

Шесто, и тук вече съм си записал това, по което имаме разнобой, моля помогнете, за да го финализираме - в 42-то НС ще бъде предприета законодателна инициатива, която ще даде възможността за създаване на Българска държавна търговска банка на основата на бившата " [REDACTED] ". Но това трябва ли сега? – Отговорът ви е „не” и точно така.

МИХАИЛ МИКОВ:

Аз три пъти зададох въпроса - отнемаме ли лиценза и вървим ли към ликвидация, но не получих отговор. Защото това решение не го взимат политиците.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Добре, тази точка отпада.

МИХАИЛ МИКОВ:

Цялата тази концепция, г-н Президент, извинявайте, може да е технологичен въпрос, глупав, както щете го кажете, но ако Централната банка няма усещане поне накъде върви тази банка - към ликвидация, респ. към отнемане на лиценз, защото очевидно освен, че ние тези 65

или колкото там проценти, които не знаем, и Централната банка се чуди накъде ще върви тази банка, това ляга върху въпроса, че вървим към ликвидация.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Преди това ние казахме, че БНБ има много работа за вършене.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Само да поясня на въпроса на г-н Миков - подходът, който ни препоръчва Европейската комисия, който се прави в Европа, е точно това - болната банка се разделя на две: на болна такава с лошите активи, и на здрава такава. Отнема се лицензът на болната банка в страни, в които тя има шанса, че тази банка има едно дъщерно дружество...

МИХАИЛ МИКОВ:

Отнемат се активи, към които нейните кредитори биха имали претенция.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Има го разписано в закона и такива закони са правени в ЕС.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Ако искате да напишем формулировка, че ще се предвиди законодателна инициатива на база на доказаната европейска практика.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Но трябва да го решим, нямаме време. Ако ще правим нещо такова, ще трябва да го решим тази седмица.

МЕНДА СТОЯНОВА:

Тук трябва да го решим конкретно.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Тук председателят Миков е прав.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Ако това решение го няма, ние банката ли спасяваме сега с тези пари? Аз го задавам този въпрос

ДИМИТЪР КОСТОВ:

За пояснение на г-н Миков - да, отнемаме лиценз, простичко казано, на КТБ в момента. След като вече 1 месец не е работила, дори и да е имало някакъв кредит вътре, при този кредитополучател, той реално не е могъл да работи през този 1 месец. Тоест, трябва да очакваме, че дори и да е имало нещо качествено, то не работи. Това обаче не означава, че не трябва да се разсъждава по-нататък.

Това, което е сложено на масата е, искаме ли като държава да правим нещо друго, освен простото упражнение отнемане на лиценз? И там вече не става дума за прехвърляне на активи от едно място на друго, и ще останат неудовлетворени кредитори, а става дума за това, че пасивите, т.е. кредиторите, всичките се прехвърлят в тази нова банка. И там се слага от една страна парите, които държавата така или иначе ще трябва да ги плати, за да си плати и гарантираната сума, и една част от активите на старата банка КТБ трябва да се сложат там, за да не се натоварва държавата. Това е конструкцията, по която би могло да се мисли. Но тя иска законодателни решения и трябва да е ясно в какви срокове могат да се случат, защото ангажиментът 21-ви вече е непостижим. Това също исках да уточня. Технически аз не виждам кой би се наел да изпълни организационно нещата, дори и да има законодателно решение в рамките на тази седмица.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Вижте, оманците казаха в прав текст: каквото и да предприемете оттук нататък в тази банка, ние имаме огромен репутационен проблем и ще предприемем съответните действия.

Представете си една от най-богатите държави на планетата - само го казвам, за да го имаме и това нещо предвид - т.е. БНБ трябва много внимателно да предвиди действията си. Аз още отсега бих наел

международна реномирана адвокатска кантора да защитава БНБ, бих задействал колкото се може повече международни механизми. Действайте, за да бъдете на 100% сигурни. Това е изключително важно. Иначе ни чакат хем драми с народа, хем с бъдещите ликвидации, та дори и ще ни осъдят предишните собственици и цената ще стане вероятно тройна.

Г-н Искров, искахте да коментирате нещо, след това министър-председателят.

ИВАН ИСКРОВ:

Благодаря, г-н Президент.

Исках преди да обобщите като президент и лидери нещата, да се спра на три неща, които са много важни.

Първо, прав е г-н Гечев, че сме имали проблеми в други банки, но моля да не коментираме по никакъв начин други банки. Аз съм запознавал лично г-н Борисов като министър-председател, оправихме се бързо с три банки, намирайки асистирано от БНБ решение на малки банки, които бяха пред затваряне през 2011-2012 г., известно Ви е, намерихме частни инвеститори.

Имали сме проблем [REDACTED], която също беше пострадала от подобни практики и която ни скъса нервите 3 години...

БОЙКО БОРИСОВ:

Вижте какво казва сега Бареков - изпратил сигнал до Цацаров с искане да се извърши проверка на всички факти относно началния момент на източване на КТБ и връзката на Бойко Борисов с него. (чете SMS)

Г-н Местан, аз не мога оттук нататък да поема отговорност, че няма да си приказвам и няма да се защитавам. Или главният прокурор да излезе и да каже дали имаме..., на базата на целия Консултативен съвет, ето тук и БНБ могат да кажат, финансовият министър е тук, премиерът е тук, да ме защитят, иначе аз ще се защитавам и не ме

интересуват никакви други банки, защото ще обявя, че Орешарски е дал [REDACTED] млрд. на [REDACTED]. И сега той източва ли или внася?

Сиреч джентълментството е и да ме защитите от негодниците, които се опитват да се възползват от нашата диалогичност в момента. Държа да го кажа. И какво, сега да изляза и да кажа, че съм отговорен за банковата криза и за това, което се случи? Абсурд.

МИХАИЛ МИКОВ:

Той всички ще ни вкара в този кюп, не бой се.

БОЙКО БОРИСОВ:

Други не вкарва до този момент. До този момент лицето Борисов дава на Цацаров, не дава Миков, нито Орешарски, нито Чобанов. Моля да се има предвид това нещо сега тук.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Благодаря, г-н Президент.

От цялата информация, която и ние в резултат разбира се на анализите на БНБ и на одиторите имаме, по-скоро подкрепяме вариант, при който депозитите на всички добросъвестни граждани, тук не говорим за свързаните лица със собствениците на банката и т.н. Всички депозити на български граждани и на всички фирми в широк аспект, в т.ч. на общини и на други стопански формирвания, са защитени в максимална степен, тъй като това, което мое да ни се стори по-евтино - да платим само до 100 хил. лв., като краен ефект може да се окаже значително по-скъпо от индиректни негативни влияния, ако щете, върху цялостното икономическо развитие в резултат на шока, който ще понесат редица български държавни и частни фирми. Аз не правя разлика между двете, защото и едните, и другите дават хляб на хората, работни места и т.н.

Механизмът, който е съгласуван като най-общ, разбира се, той има нужда и от законодателно уточняване, а и сигурно от технологично доуточняване, ми се струва доста приемлив от гледна точка на отваряне на малката банка и оставяне на, да го нарека лошата част от портфейла

[REDACTED]

в КТБ,, за да не използвам друг израз а всички здрави активи, в т.ч. плюс всички пасиви, след като се занули капиталът на КТБ, и ако има, пак повтарям, депозити на лица, свързани с мажоритарния собственик, се оставят в КТБ и не получават защита.

Горе-долу това е вариантът, който правителството подкрепя. Считаме, че така ще минимализираме щетите, колкото и обратно да ви се струва, че изглежда в номинален израз малко повече дълг, който ще имитира.

Г-н Борисов излезе, но той постави въпроса за бюджетен дефицит и дълг. Една операция на Министерството на финансите на стойност X единици, няма значение дали е [REDACTED] млрд. и половина или [REDACTED] млрд. Тя е финансираща операция и в дефицита ще се отрази евентуално само на начислена основа. На касова няма как да стане това, тъй като това не е бюджетен приход или разход. Разбира се, то ще засегне размера на дълга и съответно трябва да се увеличат лимитите на дълга, но от тази гледна точка в бюджета, в резултат на подобна операция, освен повдигане на размера на дълга, не виждам нещо друго, което би трябвало да се направи. А след това следващата година Юростат, когато преизчисляваме за целите на Юростат, в зависимост и от разговорите с Юростат, аз не съм най-добрият специалист по статистика, но най-вероятно това ще се отрази като дефицит на начислена основа., с което ще отидем на един по-голям размер на дефицита. Но благоприятното обстоятелство тук е, че е в резултат на действието на еднократен фактор, а не е систематично действие, т.е. не можем да предполагаме, че всяка година ще се повтарят такива операции, дай Боже, както казва Менда, за да има сериозни коментари от страна на Брюксел. Тоест, този дефицит, който евентуално отиде над 3 на сто, да кажем, може да се пледира, дори и да не се открие процедура за прекомерен дефицит, поради ясното обстоятелство, че е по действие на еднократен структурен фактор, а не е перманентен ежегоден разход, който трябва във времето да се намалява.

[REDACTED]

Това са няколко неща, които исках да кажа. Въпросът е да не влизаме в детайли.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Искам още веднъж да ви фокусирам вниманието върху темата, за да приключим с нея, след което да направим малка почивка и да влезем в другата тема - темата с бюджета и съответно ако бъде правена ревизия, като се надявам да бъдем по-бързи и по-ефективни.

Предлагам последна формулировка.

БОЙКО БОРИСОВ:

Ако може един въпрос към колегите от БНБ. От тези фирми, за които говорите, има ли фирми на Бареков или пари, прашани към "България без цензура" и неговите фирми, и до колко време можете да ми отговорите?

ИВАН ИСКРОВ:

Не сме забелязали, г-н Борисов, но най-вероятно...

БОЙКО БОРИСОВ:

Моите данни са за 17 млн. и за бонуси от 1,5 млн. евро. И трябва ли да дадем държавни пари, за да покрием на Бареков бонусите? Искам ясно да знам.

ИВАН ИСКРОВ:

Нямаме такива данни, но понеже протоколът е секретен, както попита г-н Местан, вероятно част от тези 205 или 206 млн., са там.

БОЙКО БОРИСОВ:

Кешови, не кешови, аз също мога да сезирам главния прокурор, но искам това да се знае. Защото сега да си залагаме името и партията заради тези, които са се "налапали" с такива пари.., нали тази банка финансираше камионите, автобусите и всеки ден предаванията на [REDACTED]? При това положение лев не се съгласявам да се даде, докато не се знае

дали цял политически проект не е финансиран от тази банка. Откъде накъде? Каквото са финансирали, да си кажат.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Г-н Президент, в тази връзка, без да се намесвам в лични неща, да кажа нещо важно за колегите от БНБ, те навярно са го предвидили това - практиката на банките, когато отпускат кредит, както знаете, освен тези, които излизат навън по причини, които г-н Президентът каза, съвсем естествено е една банка, след като отпусне кредита, той да се прехвърли оттатък в текуща сметка в същата банка. Тоест, нашите плащания нетно могат да бъдат много по-малки, тъй като ще се окаже, много е важно, в тези депозити парите да са дошли от кредитите. Това е важно и за обществеността, и за ресурса, който ще мобилизира евентуално държавата.

Второ, просто като препоръка - беше казано, че са водени разговори в Европейската комисия. Вижте, трябва на всички да ни е ясно, че от тази политическа стока, много хубаво, ние ще излезем единни, но всички знаем, че ще бъдем атакувани от българската общественост. Трябва да има ясно артикулирано като аргумент от ЕК, а не този казал, онзи рекъл.. Хубаво е да имаме и от там нещо писмено.

На следващо място, да престанем да говорим за тези 3.5 млрд., за които казваме "дупка" или каквото е там, пред хората, че данъкоплатецът плаща, защото тук не знаем какво има. Да се каже малко по-ясно и да се засили този елемент, за който споменахте, че държавата се намесва, влиза прокуратура, разпродажби.., и че това не е нула. Няма как 3.5 млрд. да са нула. Това никой не го вярва към момента.

И пак ще ви кажа - разбира се, това няма да бъде лесно да се продаде и в парламента, отсега ви казвам, че ще има настроения по понятни за вас причини. Но, ако се реши от политическите лидери, ако се отиде на това решение, тогава ще трябва да се гребем в една лодка.

[REDACTED]

МИХАИЛ МИКОВ:

Аз бих предложил на вашето внимание още един въпрос - пълно сваляне на всякакви банкови тайни за тези пари, пълно, за депозитите също, над 100 хил. евро също. Вежди Рашидов си е казал, него го знаем, защото народът ще пита тези бюджетни пари къде отидоха. Тук вече не става въпрос за нормална банкова дейност, тук става въпрос за обезщетяване от страна на държавата и държавна помощ и най-естествено е широката публика да знае, за да няма обвинения - този е приятел на Бойко, този на Мишо Миков, друг на Орешарски, трети на еди кой си. Така че пълно сваляне на банковата тайна в тази ситуация. Щом вадим парите от държавния бюджет, всичко трябва да е на масата.

БОЙКО БОРИСОВ:

И да се види дали са си платили данъците.

МИХАИЛ МИКОВ:

С това вече да се занимават други служби.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Прекрасно, това ще реши проблема.

Г-н Министър-председател, заповядайте.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Само да допълня - може би е важно да артикулираме как банката не може да отвори за клиенти на 21-ви и кога ще отвори.

МИХАИЛ МИКОВ:

Този въпрос не ние, а те от БНБ ще трябва да кажат.

Извинявайте, г-н Премиер, спрете да говорите да са на ход политиците. Има закон. Кажете сега още колко време ви трябва - 2, 3 месеца, но няма нито Народното събрание, нито Министерският съвет да носят отговорност. Те и без това не искат да Ви внесат закона. Редно е да го внесе Министерският съвет. Така че Вие си отговаряте и тези

разговори и ангажименти не могат да свалят тази отговорност от вас - процедура, квестура, ликвидация.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Само това искам да подчертая, че е много важно от психологическа гледна точка, не от друга, като правим отсрочка. Вече обявихме че ще отворим банката на 21-ви, това беше по друга схема. Сега схемата е по-сложна. Очевидно няма повече време и това е добро основание, но да определим реалистичен срок, а не след това още веднъж да отлагаме.

А що се касае до Министерски съвет, ние всичко ще внесем, за което се разберем, въпросът е чисто технологично дали можем две седмици да стоим на страницата, актовете и т.н. Не всички актове стоят, Менда, на тази страница, но характеристиката на този закон ще е такава, че той ще бъде атакуван, а често биват атакувани по второстепенни белези. Това имам предвид. Ако вземете решение, внасям всичко.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Председателят Местан каза как ще бъде внесен.

Г-н Президент, искам да поясня нещо относно тайминга - това, което сме го мислили и с банката, и с колегите. Ако ние днес обявим отсрочка, трябва да кажем какво точно правим, не само кога. Ние ще отворим след 2 месеца, защото има технически или законодателни проблеми - това не. Ние казваме: вижте, взехме решение да правим закон или законови промени, за да се случи следният механизъм, който искаме да ви е ясен днес - обезщетяваме това, второ, трето, разделяме добра, лоша банка, здрава, болна и т.н. И понеже всичкото това отнема 2 седмици в НС ...

Г-н Миков, г-н Председател, основната ми реплика е към Вас, защото след малко пак ще питате същото.

Г-н Председател на Народното събрание, ние днес трябва да кажем таймингът, че отсрочваме всичкото това, защото имаме да

направим законопроект или законови промени, за да се случи първо, второ, трето, четвърто... Тогава хората без паника ще приемат отсрочването. А отсрочването така, щото ще се случат едни неща, които ние ще решим на база на едни данни, които ще дойдат по-късно и еди какво си още..., това според мен носи системен риск, а и други рискове. Така че да вземем решението за този закон или законови промени и да обявим какво ще следва от тях, кой модел сме избрали.

МИХАИЛ МИКОВ:

Г-н Цонев, понеже се обръщате точно към мен - кой точно да вземе решението за тайминга - президентът, премиерът, народните представители, лидерите, или банката, която решава колко време ѝ трябва за квестурата да приключи?

ДИМИТЪР КОСТОВ:

Г-н Миков, не разбрахте ли, че става дума за законопроект. БНБ няма абсолютно никаква нито законодателна инициатива, нито определя дневния ред на парламента, нито нищо. Имаме си разписано в закона това, което правим. Ние можем да вземем лиценза и след това Фондът за гарантиране и държавата плаща.

БОЙКО БОРИСОВ:

Г-н Президент, имам един уточняващ въпрос към г-н Цонев и съответно към колегите. Понеже много се говори публично за специален закон, извънреден за тази банка, питам чисто юридически - ако се направят 2-3 законови промени, които да доведат до този ефект, няма ли да е по-продаваемо, както се казва?

МИХАИЛ МИКОВ:

Пак ще ни хванат.

БОЙКО БОРИСОВ:

Не, ние не се крием, за да ни хванат. В края на краищата нещата са опрели до там да се вземе едно от двете решения, нали го коментирахме това вече. Но, ако е в самия законопроект, примерно

Законът за БНБ да се вдигне нивото, председател, Управителен съвет, в Закон еди кой си - 3, 4, 5 пакета от промени, които да се вкарат и да се гласуват, то няма да има прецедент. А ако после има друга банка какво, такъв закон и за нея ли ще правим? В смисъл от тази гледна точка, ако може да се извърви този път, ще е добре.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА:

Само едно изречение.

Аз, г-н Искров, съм най-шокирана от Вашето обяснение в отговор на въпроса на г-н Президента за това как се заверяват докладите на банките. Ваш е изразът "на лъжлива база". Вие кога стигнахте до този извод, защото това означава, че и по отношение на други банки е възможен този Ваш извод да действа, и какво правим ние в момента - днес коментираме една банка, без да знаем какво става в системата и има ли въобще система?

Колеги, нали разбирате, че за да стигнем до специален закон, това означава, че няма държава, че нямаме структурата на правовата държава, на конституцията. Ами ние в един момент всички тук вкупом ще се окажем, а и май вече сме се оказали излишни. Това е много сериозно нещо да се говори за специален, нарочен закон, и то точно в банковата система, която винаги е била пред скоба като най-стабилната система. И сега тук още, и още, и още въпроси:

Какво се случва, ако един потребител подаде жалба до омбудсмана и той съответно сезира КС? Считате ли, че с този проект на закон ще издържим? Имам много аргументи чисто юридически. Но съзнавам политическата логика на тези неща, защото тук трябва да се върви в синхрон между двете понятия.

Така че ние в момента днес, пак казвам, на база на Вашия извод и констатация, че БНБ разполага с лъжлива база, записала съм си го много коректно, кога го разбрахте, защо не сигнализирахте, защо не поискахте от парламента промяна в законодателство по този закон, ако

не е коректен, ако законът за кредитните институции не е коректен, ако Законът за несъстоятелност на банките не е коректен?

ИВАН ИСКРОВ:

Ще помоля г-н Христов да отговори по същество за този закон и какви са ни консултациите с Комисията и как се процедира в други правови държави, като Франция, Белгия и т.н.

Искам само да кажа, че винаги по време на криза се правят големите и хубави закони, стига да има политическо съгласие. И опирам до доверието и не избягах, г-жо Цачева, от това нещо. Изключително дълги години работя с г-н Борисов в различни негови качества, с г-н Местан, с колегите, които са от тази страна - Наско Мерджанов и другите, и действително считам, че е въпрос на доверие, което е много важно. И ако считате в една от 5-те точки, г-н Президент, че това би върнало доверието в институцията, но вие трябва да застанете зад Централната банка до един, не защото Бареков ми е поискал оставката или защото някои от "Протестна мрежа" манипулират и те по някакъв начин обществото и разни други, но вие, които сте ме избирали не два, а три пъти, ако сметете, че това трябва да бъде част от решението, тъй като аз също съм шокиран от някои неща и затова искам промяна в закона, но дори да не съм аз, това трябва да бъде използвано от другите след мен. Чувствам реален ангажимент да се оттегля, ако тук считате, че това трябва да бъде част от решението. Чувствам се излъган, ако щете, донякъде от колеги, с които съм работил през годините, но аз си нося отговорността.

Г-н Христов, бихте ли отговорил на въпроса на г-жа Цачева. Той беше задаван няколко пъти за разговорите, които имаме с Комисията.

КАЛИН ХРИСТОВ:

Без да съм юрист, като техника сте права, че закон, който се пише за конкретна институция, в останалите страни се пишеше като рамков закон, който се използваше за някои институции. Тоест, като техника той може да бъде оформен да не е конкретен, а да е рамков, за да няма

този ефект на обжалваемост. Така беше в Германия, така е и в другите страни. В бързината, понеже решаваме конкретен казус, е написан така, но той много бързо може да бъде трансформиран.

По отношение на въпроса на г-н Гечев за Комисията, министър Чобанов също е говорил тази сутрин, аз говорих няколко пъти - има отдел за реструктуриране на банки, с тях говорим, с тях работим. Сутринта се обадиха и казаха, че [REDACTED] казва: не ви съветваме големите депозанти да си загубят парите, защото дълбоко вярваме, че ще си създадете системен проблем. Имаме същия случай, който тече в Португалия с втората най-голяма банка. Не сме щастливи в този момент Европа да се тресе. И Португалия ще направи същото - няма да си загубят големите депозанти.

Аз попитах може ли [REDACTED] да се обади на президента, за да му каже неговото мнение и на лидерите? Тя ми каза: на президента той може да се обади, но на лидерите, които са в опозиция, не може, тъй като комисарите не говорят директно с опозиционните лидери. Това е буквално казано. След 1 час тя отново ми се обади и каза: [REDACTED] си държи на мнението, но понеже вие имате водещата роля, нека всеки набере и му се обади в кабинета и той ще потвърди това мнение. Министър Чобанов вероятно също е говорил с нея. Но това е мнението на Комисията: ние можем, но нека обратно всеки се обади в кабинета на [REDACTED] и да попита по този въпрос какъв е техният съвет. Те казват: вие сте водещите, вие предлагате решенията. Ако давате държавна помощ, ние трябва да я одобрим. Тоест, не може да има решение без тяхно одобрение, което отваря въпроса за времето, тъй като те за 2 или 3 дни няма да ни одобрят държавна помощ. Тоест, вероятността ние в понеделник да започнем, дори и да правим този сценарий, който министър-председателят каза с добрата и лошата банка, на нас ще ни трябва някакво техническо време, за да получим и от тях разрешение. Като концепция е обяснено, изпратен е текстът. Като концепция те ще одобрят, но ще трябва да мине определено време.

Мога да вляза и в детайл: възможна техника е в закона да се запише, че целият този процес става в рамките на правилата за държавна помощ. Ако го пише в закона, те ще го признаят това, че ние се съобразяваме. Това са техники, които ние можем да изпълним.

По отношение на самата дата, тук г-н Костов се занимава с това технически, но от вторник, т.е. днес е свършил денят, до понеделник технически е почти невъзможно да се преместят хиляди сметки на 160 хил. дебитни и кредитни карти на КТБ в нова база данни. Технически е 20 дни, но ние да вървим по първия сценарий - ликвидация. Пак започват да се изплащат след 20 дни от датата на решението по закон. Отнемането на лиценза също изисква известно време. Тоест, и в основния сценарий с текущо законодателство и в законодателство, което защитава големите депозанти, технически вероятността това да стане и в двата сценария от понеделник е много малка. Затова и министър-председателят и г-н Цонев казаха, че ние трябва да дадем решението, да вкараме спокойствие и да кажем: това е решението, този е наказан, защото е „лош“, а този е спасен, защото е „добър“, говоря грубо и концептуално, и след толкова дни "добрите" ще започнат да работят така, както трябва, а "лошите" минават по общия ред, който ги чака, до възстановяване на активите, които ще се възстановяват безкомпромисно докрай по този механизъм - това, което предлага и президентът. Но ние трябва да имаме конструирано съобщение по кой начин, в кой период и добре да си премерим дните да нямаме право да разтегляме втори път датата. Затова принципът е - общо решение, и то вече като се знае, да се напълни с техническия детайл. Но нямаме ли общо решение, няма как технически детайли да определят времето, цената и всичко друго, тъй като общото решение определя всичко останало.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Вие тук чухте политическата воля на парламентарно представените политически сили за 4 важни принципа, които бяха подкрепени от тях. Това е общо решение. Сега вече стигаме до

конкретиката и тя е свързана с вашето желание днес да дебатираме закон, за който нямаме време и нямаме възможност повече, но говорим за принципи. Но какъв принцип да договорим така, че да има ясно послание към народа, който очаква следващия понеделник да започне да получава пари?

Министърът на финансите иска думата от тази гледна точка, след което се ориентираме към крайна теза по тази тема.

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Благодаря, г-н Президент,

Уважаеми г-н Премиер,

Дами и господа,

Аз, без да съм юрист също, по отношение на това дали трябва да е специален или рамков закон, според мен трябва да е специален закон. Слагайки всичко това в рамков закон означава, че абсолютно всички депозити в системата са гарантирани оттук нататък. Ние постигаме ефекта със специален закон по същия начин, Тоест, ние поемаме ангажимента за абсолютно всички негарантирани депозити, които са [REDACTED] млрд., че сме ги гарантирали оттук нататък. Как го поемаме точно този ангажимент?

Освен това, за следващи банки, те и в Европа решават кейс бай кейс (случай по случай), в зависимост от това каква е банката. Ако е малка, ако е по-средна или каквато щете, в смисъл решава случай по случай, и това им дава свободата да го решават така. Освен това, ако е рамков закон, тук все пак имаме даване на много голям ресурс, необезпечен бюджетно в рамките на начислена основа, но държавно финансиране, публичен ресурс. Тоест, всички действия трябва да са ясно санирани от волята на парламента, защото после всеки един от нас, ако трябва да поеме тази отговорност, влиза в отговорностите си иначе като личност и ще бъде евентуално преследван за това.

Така че от тази гледна точка трябва да има конкретна воля на парламента кой какво изпълнява и всички да сме се съгласили за нея, за

да може оттам нататък да не ни атакуват един по един. Затова законът трябва да е специален.

БОЙКО БОРИСОВ:

Г-н Президент, според мен ние трябва да подхождаме с ясното съзнание, че оттук нататък ще браним всички вложители, ако настане такъв проблем. Иначе ще се изправят срещу нас митинги, протести и ще кажат: на богатите спасихте парите в КТБ, а на другите - не. Затова няма как да разделим хората - на едните от тази банка можем, на другите - не. Няма как. Това е прецедентът оттук насетне. Защото другите какво ще кажат? По-добре всички да си изтеглят парите и да ги сложат в " [REDACTED] ", която ги спасява, а не да ги държат някъде, където не са гарантирани с нищо.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Възможно е рамково да се уредят условията и онова, което може да се направи, е да бъде застъпено като правна възможност. Това е възможен подход - в рамков закон се уреждат условията, при които е възможен подобен подход.

БОЙКО БОРИСОВ:

Колеги, тук можем да кажем колегиално, че няма да коментираме, но след 2 или 3 дена ще отидем в парламента, където ще се изказват много депутати. Ние от този въпрос и от този отговор не можем да избягаме. Каквото и да им се казва, всеки ще си има мнение, ще излезе и ще зададе един елементарен въпрос. Как мислите, отвън няма да изпуснат да ни питат какво ще стане след това с други банки и т.н., и ние какво, ще кажем: разбрахме се да мълчим. На този въпрос трябва да се отговори като ни питат. А ние какво ще отговорим? - За тези решихме, но за другите няма. Не можем да отговорим така.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Всеки ще казва каквото си иска, въпросът е да не казваме какво тук сме говорили.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Г-н Борисов принципно е прав. Ще ви кажа обаче защо не можем да го направим рамково закона, така че да гарантираме всички депозити, най-малкото заради това, че ще ни обвинят в нелоялна конкуренция спрямо другите 21 страни-членки. Има общо законодателство, където се гарантира по 100 хил. директива, а изведнъж България гарантира всичко. И, примерно, ще скочат [REDACTED] и ще кажат: вие ни теглите вложители по този начин. Давам само един аргумент.

Така че кейс бай кейс е навсякъде в Европа и ние няма как да избягаме от него.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Това, което предложих в началото, беше именно, че влязохме в конкретиката на казуса КТБ, като си запазваме правото в бъдеще, ако има и други случаи. И затова казахме: банковите депозити до 100 хил. лв. са гарантирани със закон. Това се отнася и за всички клиенти на КТБ. Фондът за гарантиране на влоговете и правителството разполагат с достатъчно ресурс.

И след това вече във втората теза, в която ние се обединихме, говорим: фондовете в КТБ над 100 хил. евро при двете условия - губят лихвите, защото са спекулативни, и второ, при пълно разкриване на банковата и данъчната тайна, което пък ще излезе като много силно послание към народа, че има справедливост и си запазваме правото за гъвкавост, ако се наложи. Тук ние не говорим изобщо за законодателна инициатива дори в този случай, а говорим за законодателни мерки, които да бъдат предприети от парламента. Обратното наистина сега трябва да го решим - казваме до 100 хил. и нито лев отгоре. Това какъв ефект ще има върху системата, вече го дебатирахме.

Мисля, че това решение, което аз предлагам, е по-разумното.

[REDACTED]

ИВАН ИСКРОВ:

Г-н Президент, по-малък е рискът със сегашния закон, който сме обсъждали с експертите на парламентарно представените сили, при този риск, който каза и г-жа Цачева - да отидем в Конституционния съд по някакъв начин. Това е по-малък риск, отколкото да видоизменяме на крак и да падне банковата защита, защото имаме [REDACTED] чуждестранни граждани, които могат да ни съдят. Това изведнъж да сваляш банковата тайна, е прецедент.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Има съмнение за тази банка масово за пране на пари, за обвързаности и т.н.

ИВАН ИСКРОВ:

Те са ясни, но защо на всички вложители да сваляме банковата тайна?

(всички говорят едновременно)

МЕНДА СТОЯНОВА:

Говорим само за над 100 хил.

БОЙКО БОРИСОВ:

Аз пак искам да кажа – да напишем, че ще се изплащат само на тези, които са качени в интернет и в данъчните им декларации, че са платили данъци. Тогава отпадат всички съмнения за банкова тайна и каквото и да било. Квесторът или който там плаща, първо проверява има ли го на сайта, платил ли си е данъците, и ако не, дава на прокурора да провери или на данъчните, на който и да е, да направят съответната справка и тогава може да не получи и лев, като няма документи откъде му е доходът. С това ние си решаваме много важен въпрос, което е справедливо. Над тези 100 хил. - произход на парите, данъчна декларация и т.н. Това ми е логиката. Тогава няма да влезем в хипотезата на банковата тайна, а е и по-честно.

[REDACTED]

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Г-н Президент, правилно каза г-н Борисов и това ще го каже всеки политик. Всички знаем това предупреждение - като се направи специален закон за тази банка, най-големият риск, според мен, макроикономически и политически, няма значение кой ще бъде президент или премиер, при демокрацията ще бъдат различни хора, но случи ли се втора или трета банка, което ще се случи при пазарна икономика, а тя е такава, дали след 2 години, дали след 5, тя ще се случи, но имайте предвид, че сте прави с интуицията - хората ще дойдат пред Министерски съвет и няма как да им обясниш, че си могъл за банка X, а сега не можеш за Y, така ли е? Това всъщност е рискът при това решение. Това е и политически, и макроикономически.

Искам да подчертая, че ако си зададем въпроса ще има ли банкови проблеми, няма как да няма, няма такава страна, и най-богата да е тя, нали така. Така че, ако кажем А, трябва да сме готови да кажем и Б и те ще ни го зададат този въпрос и в парламента, и извън него. И тук трябва да имаме аргументи.

КАЛИН ХРИСТОВ:

По този въпрос има решение извън нас.

От 1-ви януари догодина влиза новата директива за реструктуриране на банките. Тя няма да позволява такива неща, които ще направим в момента. А от 2016 г. автоматично големите депозанти, ако не достига капитал, те ще станат акционери. Въпросът е това, което Комисията казва: не ви съветваме първи да го внасяте предварително това, нека влезе във всички страни едновременно, защото първи ще се съборите сами. Едно е всички 28 страни да направят един режим и всички да го обяснят и да контролират риска, друго е вие първи да направите нещо и да се взривите.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Кажете го с думи прости на народа - какво той трябва да чуе от това Ваше изявление?

[REDACTED]

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Това не е така, в Европа и сега няма пречки по закон.

КАЛИН ХРИСТОВ:

Това не е вярно. Единствената страна, в която големите депозанти станаха акционери, е Кипър поради огромния мащаб на ресурса, който трябваше на кипърската държава.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Какво е за Вас по-доброто решение?

КАЛИН ХРИСТОВ:

Моят отговор е на притеснението на г-н Гечев, че в бъдеще ще трябва и пак, и пак, и пак..., но няма да е така, защото в цяла Европа от 1-ви януари трябва да влезе нов режим.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Тоест, Вие се съгласявате с тезата на г-н Борисов и с моята, че ще мине по т.2, което казваме - влоговете в КТБ над 100 хил. евро, обаче в такъв режим, като народът очаква да чуе справедливост и т.н. И същевременно очакваме директива, която да регулира тези неща. Кога се очаква това?

МЕНДА СТОЯНОВА:

Това не го казваме.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Но това е общоевропейска регулация, което е прекрасно.

Последният въпрос, за да можем наистина да се разберем дали ще формулираме теза или не - разбрахме се, че по конкретен закон тук в момента не можем да говорим, говорим обаче за законодателни инициативи, за подобряване ефективността на надзора и т.н., те ще бъдат различни. Как тези законодателни инициативи ще се отразят на сроковете, с които вие можете да започнете да изплащате на хората по

100 хил. евро и откъде ще ги изплащате, ако няма специален закон за специалната банка?

ОТГОВОР:

Няма как да стане.

ИВАН ИСКРОВ:

Ако позволите, г-н Президент, това, което правеше г-н Миков, ние си го знаем, че го има в сегашния закон, но тогава вече ще се откажем от т.2, която формулирахте, и тогава вече ще вървим по досегашния ред - квесторите си назначават независим одит, той прави оценка на активите, вкл. на тези 3.5 млрд., колко от тях ще се съберат документите и т.н., взимат съответните провизии и т.н., вървя стъпка по стъпка. Тези провизии показват най-вероятно, че банката е декапитализирана, тъй като част от парите са отишли, г-н Борисов, при въпросния човек, друга - при който критикува отвън, друга част на друго място и т.н., по БТК и други, отписва капитала, можем, г-н Чобанов, поправете ме, ако е различно от това, което поехме като ангажимент към [REDACTED], можем да ги поканим, но от [REDACTED] казаха, че не се интересуват. Аз лично не бих поканил свързаната с г-н Василев „Бромак”, ще намерим юридически начин, тъй като това означава банката като се отвори, пак да се бутне и пак да бъде окупирана от вложителите, тъй като е изчерпано доверието. Ако искат, участват с държавата, ако не искат..., след което предлагаме, например на Министерството на финансите: искате ли да влезете като акционер, вече е минал 1 месец от този момент нататък, казват: искаме, само че тогава ще бъде служебното правителство, а най-вероятно ще кажат, че не искат, тъй като нямат лимити и т.н., и ние вече отнемаме лиценза и оттам нататък текат 20 дни. Даваме банката на Фонда за гарантиране на влоговете, текат 20 дни, в които Фондът избира, примерно [REDACTED], [REDACTED], като най-големи банки, и казва: ето ви [REDACTED] от нас, ето ви [REDACTED] от Министерство на финансите като кредитор...

[REDACTED]

Това трябва със сигурност да го решим сега в този парламент, че разрешава на служебното правителство да ги даде тези [REDACTED] млрд. за попълване на фонда, защото иначе ще стане война и то ще стане точно по време на вашата кампания, като Фондът за гарантиране на влоговете назначава синдик и синдикът започва да прави оценка на портфейла, съответно следващите 3, 4, 6 месеца се получава някаква оценка на портфейла и минават към продажба.

Това е редът, който искаме да избегнем и затова са всичките рискове, които г-жа Цачева, която е перфектен юрист, аз не съм юрист, казва: да падне този закон в КС, ако се прати под някаква форма най-вероятно от засегнатите акционери и най-вероятно от българските акционери. Тук трябва да се прецени автоматически може ли да се поеме.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Имаме проблем, обаче. Сега след малко като слезем долу, първият въпрос, който ще ви зададат, е какво става с 21-ви и защо се променя датата. Според мен тук дължим коректен отговор на обществото. Трябва да кажем: да, ангажирахме се с 21-ви, но след одита се видя, че става въпрос не за нормална банкова криза, тук вече има криминален случай, поради което минаваме към способ на гарантиране на вашите интереси със специален закон - това е най-висшият акт, с който трябва да сте спокойни, но вече е въпрос на техническо време да се случи всичко, което ще ви бъде гарантирано.

Трябва съвсем коректно и честно да кажем това и нищо друго няма да успокои ситуацията по-добре, отколкото това.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Тези пари - 3.6 млрд., които са в най-трудния и тежък вариант гарантиране на депозити, идват [REDACTED] - [REDACTED] млрд. от Фонда. Този Фонд би трябвало да има разписани правила и сега. Той не е наш, той е на банките. Те правят отчисленията си там. Той по закон точно с това се занимава. И когато ние имаме проблем, той е длъжен да действа. Аз не

мога да разбере защо ви трябва специален закон, след като парите ги имате налични и те трябва да започнат да плащат обезщетение в казуса, в който се намираме. Тоест, до 100 хил. евро спокойно започваме да плащаме. Онези над 100 хил. евро ще чакат.

Има думата г-н Христов, след това г-н Цонев.

КАЛИН ХРИСТОВ:

Никой не може да започне да плаща, преди да се избере пътят, по който се тръгва. Тоест, ако тръгнем по съществуващия ред, това е отнемане на лиценз, времето, което е нужно за отнемането на лиценз, и след това 20 дни плащане. Ако се тръгне със специален закон, не се активира този ред, но не може да има междинно положение, когато Фондът започва да плаща, защото той действа по инструкция на нас, ако вземем лиценза, или по специалния ред, когато се приеме законът и му възложи той това да го прави. Така че Фондът няма автоматично активиране. Тоест, ние трябва да изберем пътя, няма междинен път, в който някой започва да прави нещо, пък ние го догонваме в движение.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Трябва да изберем пътя, защото Фондът влиза и действа само в един случай, не във втория. Ако изберем втория, ще опишем какво се случва. Ако изберем първия, не можем да приемем втория, защото Фондът започва да действа само в хипотеза на отнет лиценз. Фондът встъпва в правата на депозантите и започва да действа. Но в случая държавата влиза също в тези права, а и в други права, и затова на нас ни трябва друг ред. Тоест, ако изберем втория вариант, не можем да действваме по първия.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Значи ще изберем нестандартният начин - ще слезем долу и ще кажем, че Фондът ще встъпи в правата си. Ясно е записано. Това е прозрачната процедура. Това е единият вариант. В другия политическите партии трябва да се съгласят да правим специален закон за банката. Кажете "да" или "не". Това е. Аз съм готов да обясня на

народа долу, че 20 дни - да, но пък ще има процедура, ще има справедливост, ще има това, ще има онова. Ако ще има специален закон, рискът е за политическите партии.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Г-н Президент, предвид и препоръките на [REDACTED] и предвид на потенциалния вече риск за цялата система, ако се ограничим само до гарантираните по действащия закон до 100 хил. евро, ние сме склонни да споделим риска, който реално произтича от специалния закон, но това е по-малкото зло и по тази причина ще поемем нашата отговорност за специален закон, както го вижда и БНБ.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Г-н Президент, не съм упълномощен да взема окончателно решение. Трябва г-н Мерджанов да проведе бърз разговор и да видим какво решение да вземем. По-добре е да си дадем почивка, защото все пак това е доста стратегическо решение. По-добре е да пием едно кафе, защото пак казвам: ако кажем А, трябва да кажем и Б.

Ще кажа още едно изречение. Вижте, моите уважения към Брюксел, може и да са прави, но на Брюксел им е лесно, защото те ни дават акъл, а ние си плащаме с нашите пари, защото проблемът си е наш. Но избирателите ще имат различни интереси. Аз отсега ви казвам, сигурен съм, че в парламентарната ни група ще има брожения. Казвам го неформално, дължен съм обаче да го кажа, тъй като настройката на обществото, ето и г-н Борисов от два дни говори, той сега ще трябва да дава и други обяснения, това си е негова работа, но позицията на ГЕРБ беше една, сега е друга.

БОЙКО БОРИСОВ:

В случая ние казваме: позицията ни е такава, имаме препоръка от Европейската комисия, имаме гаранция, че бюджетът ще вдигне дефицита и дълга, над 100 хил. се плащат без лихви след доказване на данъчна и еди каква си годност... Да, и аз ще дам малко назад, обаче да

гарантираме всичко това. Въпросът е какво ще извади правителството и какво ще каже.

По отношение на закона пак мисля, че когато се нарича специален закон, е по-общо и няма да се измъкнем, ако след това има друга банка и да не им платим. И трябва да сме наясно, че ще стане опасен прецедент оттук нататък. И тези от градушката са готови да дойдат тук. И като кажем А за тази банка, трябва да знаем, че оттук нататък ще подкрепяме всяка друга банка. Защото и при нея ще е същата хипотеза. Малка, голяма, обаче може да повлече и друга.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Давам 15-минутна почивка. Г-н Гечев, много Ви моля да консолидирате позицията и на Вашата политическа сила, защото пък стана ясно, че законодателни инициативи са възможни само в режим на консенсус в Народното събрание и да ни кажете за кой от двата варианта Вашата политическа партия застава.

БОЙКО БОРИСОВ:

То затова е хубаво на тези консултации да идват тези, които могат да взимат решения.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Давам 15 минути почивка.

(след почивката)

Стигнахме до дилемата специален закон за КТБ или промени в няколко закона, които да търсят подобен ефект.

Г-н Мерджанов, имате ли от Вашата политическа партия становище по тази тема, тъй като от другите две политически партии вече изразиха становища?

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Благодаря, г-н Президент.

Аз по-скоро искам да изразя становище, че нас ни притеснява приемането на специален закон. Имаме доста различни мнения в парламентарната група, което се споделя от доста време насам, още повече, че и в този момент има вече най-различни интерпретации от това, което се случва тук.

За нас основните принципи бяха, първо, да се изясни картината каква е и затова настоявахме и искахме възможно най-подробна информация за това от УС на БНБ.

Второ, действително да се изпълни Законът за гарантиране на влоговете до 100 хил. евро. След това вече сме готови да обсъждаме някакви варианти на редукция или на стимулиране. Но така под един знаменател да бъдат поставени всички, това за нас е неприемливо.

Благодаря.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Според мен това променя ситуацията коренно. Разбира се, не сме в изходна точка. Аз сега ще издиктувам другите точки след корекциите, които си позволих да направя. Надявам се да ги приемете и да считате, че отговарят на това, което говорихме, но да формулираме друго послание, т.е. че ще има пакет от законодателни инициативи, а не специален закон. Тоест, г-н Мерджанов, по-скоро Вие казвате, че тогава ще бъде спазено законодателството такова, каквото е по отношение на гарантирането на влоговете над 100 хил. евро, тъй като все пак липсва всякакво законодателство. Там поне трябва да има със сигурност законодателна инициатива също.

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Ако има такава законодателна инициатива от правителството, сме готови да я обсъждаме и допълнително да се произнесем, но сега в момента не сме в състояние.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Нека да формулирам досега какво съм записал и да стигнем до тази прословута точка, на която ще предложи друг вариант, ако сте

съгласни. Но това ще направи сроковете по-неясни и няма да можем днес да съобщим, но има формат, в който тези срокове да се съобщят. Те могат да бъдат съобщени от правителството.

Позволете ми да прочета към момента какво съм формулирал:

Общественото доверие в банковата система е ключово условие за финансовата стабилност на страната и за функционирането на икономиката. На проведените днес консултации парламентарно представените политически сили и институциите, които участваха, се обединиха в необходимостта от предприемането на пакет от мерки, които българската държава следва да предприеме. (това повторение ще го оправим)

По отношение на КТБ действията на институциите трябва да са подчинени на принципите на справедливостта и отговорността, на превенция и наказания (замених Вашата дума "възмездие", г-н Местан,) и да работят за доверието на българските граждани. Ще бъде въведен механизъм, който прави ясно разделение и гарантира, че честният данькоплатец и добросъвестният клиент на банката ще бъде защитен, независимо от размера на вложенията...

(всички говорят едновременно)

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Според мен становището трябва да започне така:

Ние, тези и тези, които участвахме тук, заявяваме, че не можем да изпълним ангажимента, заявен на съвещанието от 29 юни, че на 21-ви банката отваря и са гарантирани ... - това е коректното първо изречение.

Ние всъщност днес казваме, че онова, което казахме на 29-ти, е лъжа. Разбира се, че е лъжа, защото припомнете си текста на общото становище - не на 29-ти, а на последващото. Нали ги бяхме гарантирали, нали банките отварят, нали всички теглят, че няма банкова криза, има криза на доверието, има криминални деяния, които ще бъдат преследвани. Всичко това отиде на кино.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Вижте, ще изчета становището от предишните консултации.

(прочита становището от 29-ти юни)

Тук няма срок. Тук казахме, че банките ще продължат да работят в нормален режим, Валутният борд е непоклатим, курсът е 1.955, разполагаме с достатъчно резерви, средства и механизми, и т.н.

МИХАИЛ МИКОВ:

Г-н Президент, нито този формат, нито друг формат може да каже кога се отваря една банка в такава ситуация, освен по закон, който го прави, нито правителството, нито парламентът може да каже кога се отваря, кога се затваря.

МЕНДА СТОЯНОВА:

Но имаше изявление.

ИВАН ИСКРОВ:

Това е в резултат на решение на конкретните политически сили за нашите действия.

МИХАИЛ МИКОВ:

Още повече, че дори и утре да решим всичките пари да ги изсипем, пак не може да отвори на 21-ви поради чисто технологични причини.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Принципът, който се поставя под съмнение. До 100 хил. евро - да, а над 100 хил. евро разбирам, че колегите от БСП казват "не", нали така?

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Преди да се изясни състоянието.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Г-н Президент, начинът, по който ще бъде представено на публиката долу, е в наш общ интерес тук, а и си позволявам, тук има и други колеги преподаватели, които все пак общуват с аудитория - по никакъв начин ние не можем да кажем, че се събрахме днес, не се разбрахме, поради което минаваме на друг вариант. Това не бива да го прави никой. Ние сме се събрали, обсъдили сме тук нещата, потвърждаваме поетите ангажменти от еди кога си, но трябва да бъдем честни с хората, както и Вие споменахте в началото. Дали Вие ще споменете датата, дали БНБ, аз това не мога да кажа, но трябва да кажем на хората защо не се изпълнява датата 21-ви. Тя не е заради избора на специален или неспециален закон, а както вече установихме, това е поради други причини, нали така? Причината, че на 21-ви не се отваря, не е че не се приема специален закон. Необходими са допълнителни анализи, одиторите не са си свършили работата..., искам да сме откровени с българските граждани и да не поднасям цифри и решения, за които не сме готови, защото такава е истината. Ние нямаме окончателните числа, за да сме сигурни какво правим, нали така, в този смисъл, а не че сме излъгали. Нищо не сме излъгали. Тоест, трябва да бъдем малко по-обтекаеми, с някакъв елемент на оптимизъм. Не можем да кажем: добър ден, ние ви излъгахме, и ще ви излъжем и втори път.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Нека да ви попитам конкретно още веднъж - Българската социалистическа партия съгласна ли е да вземем решение за гарантиране на влоговете над 100 хил. евро в режим на банкова тайна, както главният прокурор пожела, както политическите лидери посочиха в режим произход на доходите, пълно сваляне на данъчната тайна..., съгласни ли сте с такава формулировка, принцип, който ние вярваме, че е справедлив, или казвате: до 100 хил. евро и нищо повече? Защото преди 2 седмици ние казахме точно обратното - казахме хората да бъдат спокойни, но който желае, банките разполагат с необходимия ресурс.

Аз ще ви предлага решение, ако сте съгласни.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Като уточнение - тогава аз не съм бил тук, но в текста, който и аз прочетох, там не е казано, че ще се приеме нов закон. Всеки български гражданин би следвало да знае, че неговите доходи са защитени по действащото европейско законодателство до 100 хил. евро. Вие няма как да сте приели решение за гаранции, които ги няма в закона. Логично е, нали? Така че тук няма логическо противоречие.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Имаме фундаментален проблем в оценката на ситуацията. Дайте да се разберем, г-н Президент, за протокола държа да заявя следното:

Нашата теза от предишното съвещание е, че няма банкова криза. Днес ние сме в режим на ликвидация на една банка. В този смисъл възниква въпросът, дали ни е актуален ангажиментът да гарантираме влоговете на всички коректни данъкоплатци? И забележете, днес ние пак можем да потвърдим тезата, че няма банкова криза и че тази банка ще бъде ликвидирана. Не го ли кажем, нищо не сме казали днес. Не е заради банкова криза, а заради криминална вина. И когато става въпрос вече за това, че банката се ликвидира заради престъпления, и понеже ние сме допуснали това да се случи, ние трябва да носим своята отговорност и за гражданите. Тази отговорност се изразява в две неща:

Първо, изпълняваме ангажимента си всички коректни данъкоплатци да получат неспекулативните си влогове там;

Второ, онова, което вече сте писали - цялата мощ на държавата срещу извършителите на престъпление като превенция на риска;

Трето, каквото можем, ще вземем от некоректните. Вие споменахте за 4 големи компании, които могат да покрият и целия риск, едва ли не.

Така че това е истината. Ние трябва да потвърдим, че няма банкова криза. Иначе вече сме излъгали. Ако казваме, че нямаме банкова криза и заради криза ликвидираме една банка, кое е вярното?

Така че, ако не се разберам за най-важното, значи че за нищо не сме се разбрали. Просто заявяваме отделни позиции и всеки си носи своята политическа отговорност.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Аз само бих искал да обърна внимание - останах с чувството, че последния 1 час дебатите се фокусираха само и единствено върху влоговете на гражданите. Това решение засяга обаче и фирми, които, ако не се лъжа, бяха около [REDACTED] млрд., г-н Чобанов, със 70 хил. работни места. Само държавните са 70 хил. Разбира се, допускаме, че не всички от тях няма да издържат това изпитание, защото допускаме, че имат сметки и в други банки, но има и много частни фирми. Тоест, решението е много по-голямо, отколкото е само дебатът физически лица до 200 хил. или над 200 хил. лв.

БОЙКО БОРИСОВ:

Уважаеми г-н Президент, ако разрешите.

За съжаление така, както виждам, ние вместо да си изпишем вежди, ще си извадим очите. Вече 4 часа това се получава. Съжалявам, но колегите от БСП, ДПС и АТАКА си бяха коалиция и си подкрепяха и правителството, и всичките решения и закони - и за Сметна палата, и за МВР, бетонираха си хора, и сега в последния момент ние, които би трябвало тук да сме най-недиалогичните на тази маса, и с право. Започвам да приемам как ще върнем назад нещата, как да обясним на хората... И накрая ще е много нелицеприятно да излезе, че ние с ДПС сме били за специален закон, а БСП да кажат: не, ние не сме били. Не е честно и не бива да се допуска, и не е справедливо.

Дадох няколко варианта, не се приеха. За държавните предприятия, общинските или еди кои си, имам също предложения - с едно ПМС колкото са им парите, пращаш ги директно там, не ги пращаме през банката. А държавата после ще си събере парите от банката, защото тогава те ще я продават. И ако не може.

РЕПЛИКА:

Кой каза, че не може?

МИХАИЛ МИКОВ:

Със закон ще го направим.

БОЙКО БОРИСОВ:

Може да се промени законът, това е по-лесно да се промени. Така че по-добре е всеки да излезе и да си каже каквото има. Хубаво беше досега как се развиваха нещата с консенсус, но сега, като за това няма консенсус, какво повече да направим?

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Заклучителни реплики. Министърът на финансите, заповядайте.

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Благодаря, г-н Президент. Тук рискуваме наистина да направим голяма беля. Предупреждавам ви и ясно го казвам, ако излезем от тук, без да сме се разбрали нищо.

БОЙКО БОРИСОВ:

Не ме гледай мен, аз ти искам оставката, а ти ме гледаш мен. Гледай към тези, които са те избирали.

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Да, така е, Вие в случая заемате някаква друга позиция, така е, това не е към Вас.

Трябва да се разберем по някакъв начин, защото това за държавните предприятия или за частично гарантиране на някои от средствата означава на всяко държавно предприятие да предоставим държавна помощ и то да мине през цялата схема за реструктуриране през Европейския съюз, което отнема много по-дълго време и така или иначе ще им затрудни работата.

МИХАИЛ МИКОВ:

Г-н Министър, този въпрос не е по същество.

[REDACTED]

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Напротив, много е по същество, защото някои от тях няма да имат средствата, с които да оперират.

БОЙКО БОРИСОВ:

Идете и се съберете в парламента и се разберете по кой въпрос ще работите.

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Но частично спасение не е възможно. Или спасяваме всички, или никой.

МЕНДА СТОЯНОВА:

Как ще спасяваш държавната, а частните ще оставиш да фалират? Въпросът е или всички, или никой.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Г-н Мерджанов, все пак да формираме още две тези, които според мен са от историческа важност за България и за което всички вие днес постигнахте консенсус, за което аз съм впечатлен и признателен, и които може би сега са на път да бъдат унищожени поради някакво неразбиране.

Вие се разбрахте и за това, че ще стартираме процедурата за влизане на България в единния банков надзорен механизъм на ЕС, което е първата стъпка към присъединяване на България към Европейския банков съюз. Това е нещо прекрасно, това е нещо историческо и то ще отекне във всеки един от вашия електорат по възможно най-силния начин. Защото хората на последните избори гласуваха за повече Европа. Това нещо искате ли да отиде в дерето? Не разбирам, няма разбиране по най-съществения от всички тези въпроси. Практически или излизаме с консенсус от тази среща днес, която визираща две големи теми, или не излизаме, разбирате ли? Ние не можем да кажем: ще стартираме процедура за Европейски банков механизъм, всички сме за това престъпленията да бъдат наказани с цялата строгост

на закона, обаче няма да кажем на гражданите нищо по темата за това, което тях ги вълнува - именно техните пари. Как да не кажем и какво да кажем?

ЙРОДАН ЦОНЕВ:

Казваме, че банката няма да отвори на 21-ви, не защото има някакви технически проблеми и т.н., а защото ние променяме желанието си да подкрепим всички вложители и банката отива в ликвидация. На 21-ви ѝ изземат лиценза, влиза Фондът за гарантиране на влогове и банката започва да изплаща след 20 дни, до 100 хил.евро. Всички останали влогове - държавни, частни, на физически лица над 200 хил. не получават нищо, това е. И това трябва да го запишем, г-н Президент.

Банката няма да отвори на 21-ви, повтарям, защото днес не постигнахме консенсус. Тя ще мине по сегашния законодателен ред в ликвидация, съобразно стъпките, които ще извърви БНБ и ще ѝ отнеме лиценза, защото има основание да го отнеме. Това е.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Това поражда системни рискове, за които аз не съм готов да поема отговорност. Това е по-страшният риск за банковата система.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Г-н Президент, Европейският банков надзор няма нищо общо с нашето решение. Спокойно може да го обявите, защото той въобще не е обвързан с едното или другото решение.

Второ, като казваме, че имаме резерви, все пак, уважаеми колеги, би трябвало да знаете, че над половината от българите нямат никакви депозити, г-н Президент, нула. И това е болшинството от българския народ. Ние трябва излезем, имам предвид Социалистическата партия, и да кажем, че тези, които нямат депозити, и тези, които са с по 600 лв. заплата, ще поемат изплащането на българските граждани, които плуват в по 30-40 млн. лв. Такава е истината. Как ще го "продадем"

тоа в най-добрия смисъл на думата на българската общественост?
Защото това ще ни питат веднага, ще ни разкъсат следващите дни.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Истината трябва да я кажем на българските граждани, че вследствие на това решение те ще поемат изплащането на над [REDACTED] млрд. на тези, които имат гарантирани влогове.

МЕНДА СТОЯНОВА:

Тези банковите да си гледат работата.

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Не, никой няма да си гледа работата, всичко е по закон. Така че българските граждани, проф. Гечев, които всички защитаваме, те ще поемат сериозен удар, без никаква възможност за възвращаемост. Ако банката беше одържавена по този ред, то е за възвращаемост към бюджета. Има шанс нещо да се случи. Сега [REDACTED] млрд. са минус.

БОЙКО БОРИСОВ:

Аз не разбрах как така?

ЙОРДАН ЦОНЕВ:

Ще видите как е, като се реализира.

БОЙКО БОРИСОВ:

Г-н Президент, 4 часа това нещо го дъвкахме. След като отговорите бяха "да", "не", да", "не", всички ние си поемаме отговорността за това, което сме решили, и аз не виждам смисъл след това само да се спекулира. То и без това се спекулира толкова много. Щом социалистическата партия казва така, значи тя си знае. После, ако се разпадне банковата система, тогава всички ще станем равни и ще се върнем в ...

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

То така е най-удобно - Социалистическата партия да е виновна за всеки един банков разпад.

БОЙКО БОРИСОВ:

А кой да е виновен?

АТАНАС МЕЖДЖАНОВ:

Защото на всички наши изисквания и апели да се предостави информация, тук този въпрос се подминава - и за структурата на кредитите, и за банковите досиета, никаква информация.

БОЙКО БОРИСОВ:

Е не, ГЕРБ да е виновен? Виждате ли колко е лошо? А аз като искам от 4 месеца от [REDACTED], от [REDACTED] информация, от колегата Орешарски, не ми дават никаква информация. Виждате ли колко е лошо, неприятна работа. Прав сте.

МИХАИЛ МИКОВ:

Въпрос към банката и към всички - имаме ли опция да удължим срока на законно основание? Имаме основание да помислим за едно удължаване с мотив, че все още не е установено над 60% какво става.

Когато се предлагаше този срок, спомням си, че те даже предпочитаха с една седмица по-къс срок. Защото преценката по този въпрос не е нито на БСП, нито на ДПС, нито на ГЕРБ. Установяването на имуществото на пасиви и активи, одити, не знам си какво, си е ангажимент, независимо дали ще се върви към оздравяване или към ликвидация, независимо от пътищата.

ЙРОДАН ЦОНЕВ:

На тази банка оздравяване?

МИХАИЛ МИКОВ:

Законът така предписва, но квесторите да кажат, че не може да се оздрави, да дойдат и да напишат: тази банка не подлежи на оздравяване, отиваме към ликвидация.

[REDACTED]

БОЙКО БОРИСОВ:

Те така ще направят: подлежи - отваряме, не подлежи - отиваме към ликвидация.

МИХАИЛ МИКОВ:

Ето, и ти го казваш, опции.

ИВАН ИСКРОВ:

Но това е политическото.

МИХАИЛ МИКОВ:

Добре, тогава теоретично. Днес да напишат, че не подлежи и да вървим към ликвидация и да прилагаме тези закони, да покриваме и да мислим вече как нагоре покриваме до 100 хил. евро, банкова тайна и т.н.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Моля за заключителни изявления.

БОЙКО БОРИСОВ:

Г-н Президент, все пак Вие направихте огромни усилия. Аз мисля, че най-добронамерено е всеки да си каже мнението. Не намерихме консенсус. Все пак има още една седмица. Ако колегите от БСП и ДПС, АТАКА, както добре се подкрепяха една година, да намерят общ език. Ние сме на линия, можем да подкрепим или да не подкрепим, ако има някакво разумно предложение. Все пак те си имат форма на разговори, които явно добре владеят през последната година, да извикат премиера, финансовия, икономическия, всякакви министри, председателя и в края на краищата да вземат някакво решение. Както се казва, 10 гласа винаги ще им дам, ако намерят някакво решение, но да има и някакъв здрав разум. Въпросът е да им оставим още малко време, ако случайно пък се разберат по някоя от темите. Иначе, повтарям, страхувам се, че утре може да излезе, че ние пак сме виновни за нещо. Не искам и затова съм забранил на моите експерти да се занимават повече с това, за да не се злоупотребява.

[REDACTED]

Не можете да ме упрекнете, бях максимално добронамерен, с изключение към г-н Искров, но то пак е приятелско, защото в тази ситуация все пак някой трябва да поеме отговорност, така както аз си дадох оставката, сиреч, дал съм пример как става това и не е нито толкова страшно, напротив, отдъхваш си и можеш спокойно да живееш.

Благодаря.

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Г-н Борисов, ние благодарим за тази загриженост. С нашите партньори и колеги от ДПС ще се опитаме най-малкото да намерим един такъв модул на размишления. Само искам да помоля да не се заплашваме със системни рискове, защото най-малкото моята политическа сила е водела поведение на съзнателна политика в това отношение.

БОЙКО БОРИСОВ:

Това нали не е към нас, ние не сме заплашвали?

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Това е към всички.

БОЙКО БОРИСОВ:

Ние с нищо не плашим, само искаме да кажат колко е дефицитът. Не ви плашим, пази Боже, само казваме, че в края на краищата ние сме най-малко виновни, ако има такива.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Г-н Мерджанов, а съгласни ли сте със съществуващото законодателство, такова, каквото е към момента?

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Аз не виждам някой около тази маса, който да не е съгласен със съществуващото законодателство и да не споделя принципа, че то трябва да се приложи в случая. Ние нямаме друг избор.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Можем ли да обявим това?

АТАНАС МЕРДЖАНОВ:

Разбира се.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Благодаря, г-н Президент.

Не е нужно да се заплашваме със системни рискове. Системният риск от тази минута е факт. Ние сме изправени пред избор - да ликвидираме банката, защото да говорим Фондът да влезе в сила за гарантиране на влоговете означава да сме в режим на ликвидация на банка по закон, или със специален закон, по механизмите, които бяха обяснени, всъщност да не създаваме усещане за банкова криза или да не вървим към ликвидация на банката. Практически не се ликвидира банката при този подход чрез специалния закон, нали така?

Това е ясен знак, че става въпрос за проблеми от криминално естество от една отделна банка и по тази причина всички български граждани са спокойни - говорим за коректните данъкоплатци.

Паралелно с този подход ние поемаме ангажимент за радикално подобряване на банковия надзор, който ще завърши с акта на присъединяването ни към Европейската система за банков надзор, но вече във връзка с това, а не самоцелно да изваждаме от контекста. Големият проблем сега е дали на 21-ви или кога гражданите ще могат да си теглят парите. И ние им даваме утешителното: ще влезем в Европейската система за банков надзор. Ако това е новината от това заседание след 5 часа, аз не искам да бъда част от тази добра новина.

Априори казвам, че съм съгласен да влезем, но не искам да нося и отговорност за евентуална ескалация на напрежение и за реална банкова криза в резултат на послания от това заседание, че банката върви към ликвидация и са гарантирани само влогове до 100 хил. евро. Не искам да имам нищо общо с това, поради което ще заявим коректно позицията си по този въпрос и ще кажем, че не сме постигнали

съгласие. Нека негативите от подхода да са наши. Ние ще поемем тези негативи. Ще кажем на обществото за какво сме се застъпили и защо не сме стигнали до общо съгласие.

По въпроса конкретно за тази тема, моля да не си играем на политически формати и на пришиване, защото казусът вече би трябвало да е осмислен като надпартиен.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Мисля, че приключихме.

Един последен въпрос от мен от гледна точка на действия, свързани с правителството - еврофондовете. Вицепремиерът е тук, няма време да дебатираме, но чуйте една моя теза и кажете "да" или "не", дали сте съгласни, която аз ще намеря начин да я направя публична.

Европейските фондове за България са генератор на икономическото развитие и предпоставка за модернизацията на страната. До 2015 г. България трябва да усвои близо 3 млрд. евро. Временно има проблем при усвояването на средствата по две от програмите. Основни бенефициенти са българските общини. В бюджетите за 2014-2015 г. ще бъдат предвидени необходимите средства, за да се гарантира усвояването на еврофондовете, а бенефициентите да бъдат подпомогнати и мотивирани, за да ускорят процеса.

Идеята ми беше днес да си поговорим малко и да изпратим силно послание към бенефициентите по отношение на еврофондовете, актуализирането на бюджета на Здравната каса. Да или не, очевидно по това няма да се обясняваме вече повече тук.

И това, което държа, искам да го чуете от мен като финални думи от гледна точка на служебното правителство, за което ще нося цялата отговорност - ще се наложи да имаме законодателна инициатива, която да развърже ръцете на служебното правителство, защото аз не мога да кажа какво ще стане утре, с оглед на това, което току-що се случи тук, но ще наблюдавам внимателно нещата. Предполагам, че сакралната

дата 21-ви ще ни даде повече яснота, но със сигурност искам да ви информирам, че до срока на действие на това НС аз ще разчитам, ще очаквам, ще моля и ще се надявам на коректно отношение към служебното правителство, ако трябва да се увеличава дефицитът, ако трябва да се увеличи максималният размер на държавния дълг, и ако трябва, да се даде съгласие на служебното правителство да сключва договори за държавни заеми, както и да се разреши на служебното правителство да влезе допълнителен ресурс, да влее при необходимост във Фонда за гарантиране на банковите депозити, защото иначе хаосът може да бъде тотален.

МИХАИЛ МИКОВ:

Този въпрос е безспорен.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Да, той е безспорен. Информирам ви, разчитам на вашата подкрепа.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

Г-н Президент, аз изразявам готовност в близките дни да Ви информираме с финансовия министър и вицепремиера по всичките въпроси, които изброихте преди малко, и съответно да видим какви действия са необходими, с оглед на "плавното преминаване на три правителства в рамките на 6 месеца, което е наистина изпитание и трябва да има пределна яснота.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Г-н Президент, от това, което чух, бих препоръчал да избегнем гаранционният фонд по някакъв начин и ще ви кажа защо.

Ако Вие заявите от наше име, че ще се осигурят колкото е необходимо пари от гаранционните фондове, след като обявяваме, че 2-та млрд. ще служат за обезпечение по банката, която отива в ликвидация, това може да наведе на мисълта, че се готвят други банки за ликвидация, което не е добро послание. Просто да го артикулираме по различен начин, тъй като така звучи недобре.

[REDACTED]

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Това ще отпадне, но така или иначе ще се даде съгласие на служебното правителство да сключва договори за държавни заеми за подпомагане, без да посочваме конкретно фонда.

Г-н Костов, заключителни думи.

ДИМИТЪР КОСТОВ:

Фондът има [REDACTED] млрд. Сумата на гарантираните влогове е [REDACTED] млрд. Тоест, ако не се каже, че ги има този [REDACTED] млрд, се създава суматоха. Аз не разбирам съображенията на г-н Гечев какво има да не се казва. Напротив, трябва да се каже и то ясно и отчетливо.

РУМЕН ГЕЧЕВ:

Да се каже [REDACTED] а не колкото е необходимо и до безкрай.

ДИМИТЪР КОСТОВ:

Добре, аз разбрах, че за това става дума, да се каже точно. Може да е [REDACTED], откъде да го знам.

(всички говорят едновременно)

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Искам да обобщя окончателно, преди да приключим днешните консултации.

Г-жо Цачева, заповядайте.

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА:

С оглед на настоящата пленарна програма, очаква ли се актуализация на бюджета на Здравната каса и на държавния бюджет, защото още миналата седмица влязохме на аванс с уговорката, че това ще се случи? Имаме заявена позиция. Ако няма да има такива актуализации, да си честитим последния работен ден на парламента в петък, който изтече.

[REDACTED]

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Дами и господа, да, ще има актуализация, въпросът е обаче оттук нататък как се вмести точно тя, и какъв е размерът на самата актуализация.

БОЙКО БОРИСОВ:

Ако заявите, че има актуализация, ние си гледаме другите точки, ходим си на работа и чакаме, за да не ви извиваме ръцете утре в 2 ч., например. Или внасяш или не. Като ми кажете и като поемете ангажимент, че това ще се случи. Може да е петък, може да е вторник, не издребняваме, с една дума, зависи от вас.

МЕНДА СТОЯНОВА:

Добре, но какво ще включи тази актуализация, която предвиждате?

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

На бюджета на касата сме абсолютно готови да инициираме актуализация, както и на необходимия размер на дълга, който се налага, в зависимост от решенията, в смисъл за Фонда за гарантиране на влоговете и т.н. И вече като се внесе в парламента, ако той не е съгласен, това може да се повиши, може всичко да стане, в смисъл както се дискутира, но ще има, да, така е.

РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ:

Благодаря на всички за днешните консултации.

Само да кажа, че долу има медии, всеки един от вас, разбира се, парламентарно представени политически сили, може да представи своята позиция на днешните консултации. Аз ще си позволя, след като вие сте изговорили вашите собствени позиции, да сляза долу и да се опитам поне няколко консенсусни теми да формирам от гледна точка на Европейския банков надзор и т.н., за да може все пак да има и позитивно послание. Важно е. Малко повече спокойствие.

[REDACTED]

[REDACTED]

И, разбира се, също така правителството по отношение актуализацията на бюджета на НЗОК е готово да направи инициатива, че българските власти ще стартират процедура за влизане в Единния банков съвет, че европейският банков орган ще оцени ефективността на надзора и тази процедура, искате или не искате, служебното правителство ще я стартира. Аз ви го обещавам.

За останалото оставате различни в посланията си. Надяваме се народът да ви разбере и да ни прости на всички нас за това, че не постигнахме консенсус.

Успех!

(18.05 ч.)

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]